

'МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

**ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ
імені ГЕРОЇВ КРУТ**

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, МОНІТОРІНГ ТА
ПЕРЕГЛЯД ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ВІЙСЬКОВОГО ІНСТИТУТУ
ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ імені ГЕРОЇВ КРУТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Військового інституту телекомунікацій
та інформатизації імені Героїв Крут
протокол від 29.12.2020 року № 5

Введено в дію наказом начальника
Військового інституту телекомунікацій
та інформатизації імені Героїв Крут
від 30.12.2020 року №580

Начальник Військового інституту
телекомунікацій та інформатизації
імені Героїв Крут
генерал-майор

Віктор ОСТАПЧУК

**Київ
2020**

Положення про розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, 2020.- 74 с.

Укладачі:

- Сілко О.В.** заступник начальника інституту з навчальної роботи, к.т.н, доцент;
- Радзівілов Г.Д.** заступник начальника інституту з наукової роботи, к.т.н., доцент;
- Ошурко В.М.** начальник навчального відділу;
- Діянчук І.М.** начальник науково-організаційного відділу;
- Зінченко Н.Р.** старший помічник начальника навчального відділу;
- Лазута Р.Г.** старший науковий співробітник науково-організаційного відділу.

1. Загальні положення

Нормативна база розробки освітніх програм

1.1. Положення про розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут (далі – Положення) розроблено відповідно до нормативних документів:

Закону України “Про освіту” від 05.09,2017р. №2145-VIII із змінами;

Закону України “Про вищу освіту” від 01.07,2014р. №1556-VII із змінами;

Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” від 01.07,2014р. №1556-VII із змінами;

Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 “Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності” із змінами, внесеними Постановою КМ № 347 від 10.05.2018 р.;

Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 “Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)” із змінами;

Наказу Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. №977 “Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти”;

Наказу Міністерства оборони України від 09.01.20р № 4 “Про затвердження Положення про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти”;

Наказу Міністерства оборони України від 12.11.20р № 412 “Про організацію підготовки офіцерських кадрів тактичного рівня та сержантського складу у закладах фахової передвищої освіти, вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти”;

Наказу Міністерства оборони України від 24.02.2017 року №115 “Про затвердження Особливостей підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих військових навчальних закладах (науково-дослідних установах Міністерства оборони України”;

Довідника користувача Європейської системи трансферу та накопичення кредитів, наказу МОН України від 16.10.09 р. № 943 “Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи”;

Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06. 2016 р. №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. №1254);

Методичних рекомендацій для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми, затверджених рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти протокол від 29.08. 2019 р. №9;

Рекомендацій для експертів Національного агентства стосовно акредитації освітніх програм третього рівня вищої освіти (додаток до “Методичних рекомендацій для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми”);

Методичних рекомендацій щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах (лист МОН України № 1/9-119 від 26.02.10 р.);

Методичних рекомендацій щодо розробки освітніх програм (лист МОН України № 1/9-239 від 28.04.17 р.);

Методичних рекомендацій щодо надання роз’яснень стосовно розробки освітніх програм за спеціалізацією визначення назви освітніх програм та інше (лист МОН України № 1/9-337 від 05.06.18 р.);

Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.20р., 584);

Методичних рекомендацій щодо розроблення освітніх програм. Видання Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, яке затверджено рішенням вченої ради Інституту від 25.12.14р. (протокол № 10/4);

Положення про організацію освітнього процесу у Військовому інституті телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут (далі – Інститут), яке затверджено рішенням вченої ради Інституту від 30.08.16 р. (протокол № 20);

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, яке затверджено рішенням вченої ради Інституту від 30.08.16 р. (протокол № 20);

Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, яке затверджено рішенням вченої ради Інституту від 29.12.20 р. (протокол № 5).

Основні терміни та їх визначення

1.2. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

акредитація освітньої програми – оцінювання якості освітньої програми та освітньої діяльності Інституту за цією програмою на предмет відповідності стандарту вищої освіти, спроможності виконання вимог стандарту, а також досягнення заявлених у програмі результатів навчання відповідно до критеріїв оцінювання якості освітньої програми;

академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених Законом України “Про освіту”, Законом України “Про вищу освіту” та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу Інституту під час навчання, викладання та провадження науково (творчо) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність у іншому закладі вищої освіти (наукової установі) на території України чи поза її межами;

академічний ступінь – освітня кваліфікація, що присуджується Інститутом за результатами успішного виконання освітньої програми з вищої освіти (наприклад, ступінь бакалавра, ступінь магістра, ступінь доктора філософії);

атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти;

галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка;

гарант освітньої програми – це науково-педагогічний або науковий працівник, який працює за основним місцем роботи, несе відповідальність за якість освітньої програми, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною чи спорідненою до освітньої програми спеціальністю та має стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як десять років для освітньо-наукового ступеня доктора філософії і ступеня магістра та п’ять років для освітнього ступеня бакалавра вищої освіти. Цей працівник/працівниця може виступати гарантом лише однієї освітньої програми.

група забезпечення спеціальності – група науково- педагогічних та/або наукових працівників, для яких Інститут є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітніх програм за спеціальністю на певних рівнях вищої освіти, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним цими Ліцензійними умовами;

екзамен – форма перевірки, яка проводиться в Інституті з метою оцінки знань здобувача вищої освіти з навчальних дисциплін, їхнього вміння творчо використовувати набуті знання для вирішення практичних завдань професійного спрямування;

залік – форма перевірки успішності засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з окремих частин навчальних дисциплін, виконання та захисту курсових проєктів (робіт), проходження навчальних практик;

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання,

підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначені навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС;

ЄДЕБО – Єдина державна електронна база з питань освіти;

забезпечення якості освіти – сукупність процедур, що застосовуються на інституційному (внутрішньому) та національному і міжнародному (зовнішньому) рівнях для якісної реалізації освітніх програм і присудження кваліфікацій;

здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються в Інституті на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації. Здобувачами вищої освіти в Інституті є; курсанти, курсанти заочної форми навчання, ад'юнкти, докторанти;

індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача вищої освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в Інституті реалізована через індивідуальний навчальний план;

компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти:

інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентності рівня щодо навчання та/або професійної діяльності;

загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної галузі, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача вищої освіти в різних галузях та для його особистісного розвитку;

фахові (спеціальні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної галузі та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю;

військово-професійні компетентності (далі – ВПК) військового фахівця (офіцера тактичного рівня), які формуються у процесі опанування переліку навчальних дисциплін військово-професійного спрямування (програми базової підготовки (L-1A BASIC OFFICER LEADER COURSE), як військово-професійної складової освітньо-професійної програми і є однаковими для офіцерів тактичного рівня всіх спеціальностей підготовки;

військово-спеціальні компетентності (далі – ВСК) відображають специфіку конкретної предметної сфери професійної діяльності

(спеціалізації) військового фахівця. ВСК за спеціалізацією визначають вимоги замовника щодо компетентностей та результатів навчання військових фахівців конкретної спеціалізації;

компетенція – надані особі повноваження для виконання покладених на неї завдань і обов’язків певної професії (заняття, роботи);

кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин;

кваліфікація – визнана уповноваженим суб’єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання);

освітня кваліфікація – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб’єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей);

Освітні кваліфікації присуджуються, визнаються і підтверджуються Інститутом.

професійна кваліфікація (офіцер тактичного рівня) – це визнання замовником на підготовку та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), яких має набути військовий фахівець на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти ступеня вищої освіти “бакалавр” (на другому (магістерському) рівні вищої освіти ступеня вищої освіти “магістр”), що дозволяють виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність. Професійна кваліфікація визначається професійним стандартом офіцера тактичного рівня за військово-обліковою спеціальністю (групою військово-облікових спеціальностей).

комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни – це навчально-методичний документ, складниками якого є навчальний контент (програма навчальної дисципліни, робоча програма навчальної дисципліни, силабус, конспект або розширений план лекцій, плани практичних (семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи, питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, комплексної контрольної роботи моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни;

ліцензування освітньої діяльності – це процедура визнання спроможності Інституту надавати освітні послуги на певному рівні освіти відповідно до ліцензійних умов;

Національна рамка кваліфікацій (НРК) – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів. Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011р. № 1341;

освітня діяльність у сфері вищої освіти – діяльність Інституту, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої освіти за відповідними спеціальностями на певних рівнях вищої освіти першому (бакалаврському) рівні, другому (магістерському) рівні, третьому (освітньо-науковому) рівні;

освітній компонент – змістовна навчальна складова освітньої програми як автономний, офіційно структурований навчальний досвід, що повинен мати послідовний чіткий набір результатів навчання, визначені види навчальної діяльності згідно з часом, виділеним в рамках освітньої програми, та відповідні критерії оцінювання;

освітній процес – інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться в Інституті через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості;

освітня програма (освітньо-професійна, освітньо-наукова програма) – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності (спеціалізації), що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти. Комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, дає право на отримання освітньої та професійної кваліфікації. Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації;

профіль програми – короткий опис, що розкриває основні особливості програми. Профіль програми визначає галузь (галузі) освіти, освітній рівень програми, основний фокус, ключові очікувані результати навчання, навчальне середовище й основні види навчальної і викладацької діяльності та оцінювання.

професійний стандарт військового фахівця Збройних Сил України за військово-обліковою спеціальністю (групою військово-облікових спеціальностей) – це затверджені в установленому порядку вимоги до кваліфікації військового фахівця, його компетентності, що визначаються замовником на підготовку військових фахівців і формуються в ході освітньої діяльності Інституту та результати навчання, які базуються на профілі програми спеціалізації і описують те, що військовий фахівець повинен знати, розуміти і бути здатним виконувати після завершення вивчення освітньо-професійної програми;

проектна група – визначена наказом начальника інституту група науково-педагогічних та/або наукових працівників, які відповідальні в Інституті за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю на певному

рівні вищої освіти і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності;

робоча група освітньої програми (далі – робоча група) створюється в Інституті з метою впровадження нової освітньої програми в межах ліцензованої спеціальності на певному рівні вищої освіти, та у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою.

Після затвердження та впровадження освітньої програми робоча група включається до складу групи забезпечення спеціальності.

група забезпечення спеціальності в Інституті це група яка здійснює підготовку за спеціальністю і складатися з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють в Інституті за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і які не входять (входили) до жодної групи забезпечення такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі.

результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти;

програмні результати навчання за освітньою програмою відображаються у профілі освітньої програми; результати навчання за освітніми компонентами професійної програми відображаються в навчальних програмах дисциплін, практик та інших компонентів освітньої програми;

силабус – навчально-методичний документ, який оновлюється на початок кожного навчального року для навчальної дисципліни і готується науково-педагогічним працівником для здобувача вищої освіти, складниками якого є: опис навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, мета та завдання програми, структура змістовних модулів та найменування тем занять, тривалість кожного заняття, завдання на самостійну роботу, індивідуальні завдання, методи контролю, схема нарахування балів, політика курсу, рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті;

спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка;

спеціалізація (формальна) (від лат. *specialis* – особливий, своєрідний) – складова спеціальності, що визначається замовником та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої освіти. (формальна спеціалізація). Неформальна спеціалізація не вимагає окремої освітньої програми та передбачає лише вибір здобувачами вищої освіти певних блоків навчальних дисциплін в рамках освітньої програми за спеціальністю або за формальною спеціалізацією;

стейкхолдер (від англ. *stakeholders*) *також* зацікавлені сторони, зацікавлені особи, заінтересовані сторони, причетні сторони – фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто

певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Стейкхолдером виступає замовник на підготовку військових фахівців:

стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності;

студентоцентроване навчання – підхід до організації освітнього процесу, що передбачає:

заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу;

створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії;

побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу;

якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності Інституту та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним стандартам, а також потребам замовника і суспільства, що реалізується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості;

якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу в Інституті, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

2. Загальні вимоги до формування освітніх програм

2.1. Вимоги до освітньої програми визначаються стандартами вищої освіти та професійними стандартами військового фахівця Збройних Сил України.

2.2. Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми: обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;

перелік компетентностей випускника;

нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;

форми атестації здобувачів вищої освіти;

вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

вимоги професійних стандартів.

2.3. Професійні стандарти військового фахівця Збройних Сил України (офіцера тактичного рівня) визначають вимоги до кваліфікаційних та спеціальних знань військового фахівця, їх завдань, обов'язків та спеціалізацій. Професійні стандарти є основою для присвоєння професійних кваліфікацій. Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій,

мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів (за наявності), якщо інше не передбачено законодавством.

2.4. Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма (далі – ОП) підготовки військових фахівців в Інституті – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації .

2.5. Підготовка військових фахівців в Інституті здійснюється за освітньо-професійними та освітньо-науковими програмами на рівнях вищої освіти, перелік яких наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Рівень освіти	Ступінь освіти	Освітня програма	Обсяг ОП, кредитів ЄКТС	Обсяг вибіркового компонент
Перший	Бакалавр	освітньо-професійна	180-240	≥ 60
Другий	Магістр	освітньо-професійна	90-120	≥ 23
Третій	Доктор філософії (PhD) (перший науковий ступінь) на основі ступеня магістра	освітньо-наукова	30-60	≥ 7-15
Науковий	Доктор наук (другий науковий ступінь) на основі ступеня доктора філософії	–	–	

2.6. Відповідно до чинного законодавства Інститут має право:

встановлювати додаткові вимоги до компетентностей, результатів навчання та форм атестації при розробленні ОП з метою забезпечення задоволення потреби здобувачів;

використовувати інші формулювання фахових компетентностей і результатів навчання, забезпечуючи при цьому охоплення всіх вимог стандарту вищої освіти у відповідній ОП.

2.7. На підставі ОП розробляється навчальний план, який визначає перелік та обсяги навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік може складатися робочий навчальний план, що затверджується начальником інституту.

2.8. ОП використовується під час:
акредитації ОП, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю;
розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;
формування програм навчальних дисциплін, практик, змісту індивідуальних завдань;
атестації майбутніх фахівців.

2.9. Реалізація ОП передбачає наявність відповідного кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу Інституту.

2.10. Освітня та професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників має відповідати цілям та програмним результатам навчання, слідувати принципіві *fitness for purpose* (домірність/відповідність цілям), що передбачає добір науково-педагогічних працівників для реалізації освітніх програм Інституту, виходячи із визначених цілей освітньої програми.

2.11. З метою забезпечення прозорості та інформаційної відкритості освітнього процесу на сайті Інституту розміщені всі ОП Інституту, а також передбачена можливість подання зауважень та пропозицій щодо внесення змін до їх структури та змісту усіма зацікавленими особами (стейкхолдерами).

2.12. Оцінювання якості ОП та освітньої діяльності Інституту за цією програмою на предмет відповідності стандарту вищої освіти, спроможності виконання вимог стандарту, а також досягнення заявлених у програмі результатів навчання здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання якості ОП, згідно законодавства.

2.13. Координацію структурних підрозділів щодо розроблення, затвердження, моніторингу, запровадження, перегляду і закриття ОП здійснюють заступник начальника інституту з навчальної роботи та заступник начальника інституту з наукової роботи через навчальний та науково-організацій відділи.

3. Структура, оформлення та особливості освітніх програм

3.1. Освітня програма повинна мати чітку структуру у контексті загального часу навчання, зокрема за семестрами, роками навчання, а також змістовно в разі наявної системи поділу освітніх компонентів на змістовні блоки. Зміст та структура освітньої програми обговорюється на засіданні кафедри або на семінарі (круглому столі) кафедри з внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами (факт обговорення обов'язково фіксується документально).

3.2. Форма освітньо-професійної програми в Інституті з підготовки військових фахівців (офіцерів тактичного рівня) наведена в додатку 1 (на підставі рекомендацій МОНУ, лист № 1/9-239 від 28.04.2017) та має таку структуру:

- титульний аркуш;
- лист погодження;
- передмова;
- профіль освітньо-професійної програми;
- перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність;
- форма випускної атестації здобувачів вищої освіти;
- матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми;
- матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-професійної програми.

Титульний аркуш

При заповненні титульного аркушу освітньої програми потрібно вказати:

- назву закладу вищої освіти;
- тип програми (освітньо-професійна або освітньо-наукова);
- назву програми;
- рівень вищої освіти;
- шифр та назву галузі знань і спеціальності, що вказуються відповідно до затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 року № 266 (зі змінами) Переліку галузей знань спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;
- найменування спеціалізації та кваліфікацію;
- у нижній частині титульного аркуша проставляється: гриф затвердження, дата та номер протоколу засідання вченої ради Інституту, на якому було затверджено освітньо-професійну (освітньо-наукову) програму, підпис начальника інституту;
- місто та рік розробки.

При проектуванні назви освітньої програми потрібно врахувати, що формулювання повинно мати ознаки (ключові слова) назви відповідної спеціальності (спеціалізації) та можливий її повний збіг з назвою в інших закладах вищої освіти.

У назві освітньої програми також можуть зазначатись:

- назва типу програми за Міжнародною стандартною класифікацією освіти;
- назви професій та професійних назв робіт за Національним класифікатором України “Класифікатор професій ДК 003:2010” або з врахуванням назви військово-облікової спеціальності (групи військово-облікових спеціальностей);

назви ключових фахових (ВПК, ВСК) компетентностей, які відображені в стандарті (проекті стандарту) вищої освіти та професійному стандарті військового фахівця Збройних Сил України і є характерними саме для цієї освітньої програми.

Не допускається використання однакових чи майже однакових назв освітніх програм за різними спеціальностями. Необхідно уникати конфлікту назв, зокрема не використовувати повністю або частково назви інших галузей освіти та спеціальностей (включаючи застарілі назви спеціальностей).

Лист погодження

При оформленні листа погодження освітньої програми у верхній частині потрібно вказати: тип програми, назву програми, рівень вищої освіти, шифри та назви галузі знань і спеціальності, найменування спеціалізації та кваліфікацію.

У листу погодження освітньої програми вказуються дати погодження ОП із Директором Департаменту військової освіти і науки Міністерства оборони України та замовником на підготовку військових фахівців.

Передмова

Освітня програма містить дані про:

керівника проектної (робочої групи) – гаранта ОП та склад проектної (робочої) групи (не менше трьох осіб). Для кожного з членів проектної (робочої) групи зазначається: ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада, назва підрозділу за основним місцем роботи;

за необхідністю зовнішніх рецензентів освітньої програми (не менше двох осіб), які є провідними фахівцями в академічному та/або фаховому середовищі даної області. Для кожного із рецензентів зазначається: ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада та назва організації за основним місцем роботи, а також дата рецензування.

Вказується термін та дата перегляду або оновлення освітньої програми, а також її запровадження вперше.

Зовнішніми рецензентами освітньої програми виступають: Директор Департаменту військової освіти і науки Міністерства оборони України та замовник на підготовку військових фахівців з якими погоджуються ОП.

Зовнішнім стейкхолдерам виступає замовник на підготовку військових фахівців у розпорядження якого направляються випускники, які здійснили підготовку за відповідною ОП.

Профіль освітньої програми

Профіль ОП є коротким виразом найбільш суттєвої інформації про ОП. Він визначає місце ОП на академічній карті, або в тематиці наукових досліджень.

Профіль програми визначає предметну область, до якої належить дана ОП, її рівень (перший, другий, третій цикли) та специфічні особливості даної програми, які відрізняють її від інших подібних програм.

Профіль освітньої програми може бути самодостатнім документом (в інформаційному пакеті Інституту), або частиною Додатку до диплома, який формується за представленою нижче структурою.

Загальна інформація

- Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу.
(Вказується назва закладу вищої освіти та повна назва факультету (інституту), в якому реалізується освітня програма).

- Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу.
(Вказується ступінь вищої освіти та повна назва кваліфікації мовою оригіналу, які присуджуються в разі успішного завершення даної освітньої програми).

- Офіційна назва освітньої програми.
(Вказується назва освітньої програми).
- Тип диплому та обсяг освітньої програми.
(Вказується тип диплому – одиничний, подвійний, спільний. Обсяг вказується в кредитах ЄКТС, термін навчання – в роках).

- Наявність акредитації (заповнюється у разі наявності акредитації освітньої програми).
Вказується назва акредитаційної інституції Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (Національне агентство), українські агенції, що акредитовані Національним агентством, Державна акредитаційна комісія України чи іноземне акредитаційне агентство, яке включено до чинного переліку, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України).

- Період акредитації.
Вказується період акредитації освітньої програми (спеціальності) (термін дії сертифікату). Також вказується первинна акредитація/чергова акредитація.

- Рівень НРК.
Вказуються рівні відповідності. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти відповідає шостому кваліфікаційному рівню НРК України. Другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає сьомому кваліфікаційному рівню НРК України. Третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень відповідає восьмому кваліфікаційному рівню НРК України.

- Передумови.
Зазначаються вимоги до попередньої освіти. За необхідності - обмеження переходу на дану освітню програму.

- Форма навчання.
Вказується форма навчання інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева); дуальна чи їхнє поєднання.

- Мова(и) викладання.

Вказується мова навчання “українська”, “іноземна”.

- Термін дії освітньої програми.

Вказується термін дії освітньої програми до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації.

- Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми.

Інформація надається на офіційних сайтах Інституту, факультету.

Мета освітньої програми

Формулювання мети освітньої програми має відповідати на такі питання:

в чому полягають особливості (унікальність) цієї програми та як вони визначаються її цілями;

як для забезпечення конкурентоспроможності випускника враховано тенденції розвитку спеціальності;

як враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм;

як враховано галузевий та регіональний контекст.

Мету освітньої програми потрібно визначати з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін (замовника на підготовку військових фахівців - стейкхолдерів). В разі, якщо вона різниться, приймається компромісне рішення щодо визначення мети. Всі пропозиції та потреби стейкхолдерів повинні бути задокументовані під час проектування або перегляду освітньої програми (протоколи, рішення, результати моніторингу тощо).

Мета освітньої програми, що передбачає підготовку військових фахівців у сфері “регульованих професій”, повинна бути більш уніфікованою, ніж для програми з гуманітарним та соціальним напрямом.

Характеристика освітньої програми

- Предметна область (об’єкт діяльності, теоретичний зміст).

Вказується конкретна предметна область освітньої програми.

- Орієнтація освітньої програми.

Відповідно до Міжнародної стандартної класифікації освіти освітня програма може мати академічну або прикладну орієнтацію.

- Основний фокус освітньої програми та спеціалізації (в разі наявності).

Зазначаються загальна (спеціальна) освіта в галузі, теоретичний зміст в предметній області (спеціальності) та ключові слова.

- Особливості освітньої програми.

У даному розділі можуть бути зазначені вимоги до міжнародної мобільності; обов’язкових практик тощо; відмінності та подібності освітньої програми та аналогічних вітчизняних, іноземних програм; відповідність результатів навчання за освітньою програмою результатам навчання, запропонованим стандартом вищої освіти (за наявності). Також вказується умотивованість розбіжностей у результатах навчання, сформульованих в освітній програмі, результатам навчання, запропонованим стандартом вищої освіти; відповідність результатів навчання вимогам, які визначені в Національній рамці кваліфікацій України.

Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

- Придатність до працевлаштування.

Коротко вказуються види діяльності, професійні назви робіт відповідно до Класифікатора професій ДК 003:2010.

Перелік посад на які призначаються випускники Інституту за відповідною спеціальністю (військово-обліковою спеціальністю).

- Подальше навчання.

Вказуються можливості щодо продовження навчання на наступному рівні вищої освіти. Для освітнього ступеня бакалавр – продовження навчання здобувачів вищої освіти для отримання освітнього ступеня магістр. Для освітнього ступеня магістр – продовження навчання здобувачів вищої освіти для отримання першого наукового ступеня доктора філософії.

Викладання та оцінювання

- Викладання та навчання.

Коротко (до 3-х рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в освітній програмі. При формуванні методів викладання необхідно дотримуватись принципів студентоцентризму та академічної свободи. Обрані підходи викладання повинні сприяти досягненню цілей та програмних результатів навчання, вказаних у освітній програмі.

- Оцінювання.

Вказуються форми (методи) оцінювання. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти повинні бути чіткими, зрозумілими, давати можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому. В процесі реалізації освітньої програми форми контрольних заходів та критерії оцінювання мають оприлюднюватися заздалегідь.

Програмні компетентності

- Інтегральна компетентність.

Визначається шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту вищої освіти в контексті особливостей даної освітньої програми.

- Загальні компетентності (ЗК).

Перелік загальних компетентностей освітньої програми визначається стандартом вищої освіти спеціальності і є обов'язковим та обираються додаткові з переліку загальних компетентностей проєкту Тюнінг із урахуванням особливостей конкретної освітньої програми.

- Фахові компетентності (ФК).

Фахові компетентності визначаються з урахуванням рівнів Національної рамки кваліфікацій України (знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність).

Перелік фахових компетентностей, затверджений стандартом вищої освіти спеціальності є обов'язковим для освітньої програми в межах даної спеціальності, до якого додаються компетентності визначені розробниками, що забезпечує профільність та унікальність освітньої програми.

У разі відсутності затвердженого стандарту вищої освіти інформацію щодо переліку фахових компетентностей рекомендовано використовувати з проєкту стандарту вищої освіти спеціальності та НРК України.

- Військово-професійні та військово-спеціальні компетентності (ВПК та ВСК).

Компетентності, які визначаються замовником на підготовку військових фахівців у професійному стандарті військового фахівця Збройних Сил України (офіцера тактичного рівня).

Програмні результати навчання

- Загальна та професійна підготовка.

Програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та професійним стандартом військового фахівця Збройних Сил України.

Стандарт визначає нормативний зміст підготовки – від 15 до 20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними компетентностями.

- Військово-професійна та військово-спеціальна підготовка.

Результати навчання визначає Професійний стандарт військового фахівця Збройних Сил України за військово-обліковою спеціальністю (групою військово-облікових спеціальностей), які корелюються з військово-професійними та військово-спеціальними компетентностями.

Для освітніх програм третього рівня вищої освіти при формуванні програмних результатів навчання враховуються вимоги стандартів вищої освіти спеціальності (за наявності) та вимоги дев'ятого рівня НРК України, в яких визначено, що особа із ступенем доктора філософії повинна мати “здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики”.

Ресурсне забезпечення реалізації програм

- Кадрове забезпечення

Вказується кадрове забезпечення, що відповідає вимогам чинного законодавства; можливість участі закордонних фахівців; залучення замовників до організації та реалізації освітнього процесу за даною

освітньою програмою (залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників замовників тощо).

При формуванні кадрового складу для якісної реалізації освітньої програми необхідно врахувати кваліфікацію науково-педагогічних працівників, яка забезпечила б досягнення цілі та програмних результатів навчання.

Для якісної реалізації освітньої програми третього рівня необхідно забезпечити повноцінну освітню і наукову підготовку ад'юнктів. Зокрема, допускається призначення більше ніж одного наукового керівника (наприклад із закордону), якщо це можливо, та буде сприяти якості підготовки. Окрім того, науковий керівник повинен бути активним дослідником, мати публікації з теми, що і у ад'юнкта, результати його наукової роботи повинні публікуватися (або практично впроваджуватися) не рідше, ніж раз на два роки.

Не допускаються до наукового керівництва здобувачів вищої освіти особи, які були притягнуті до відповідальності за порушення академічної доброчесності.

- Матеріально-технічне забезпечення

Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного, програмного забезпечення, які можуть гарантувати досягнення визначених освітньою програмою програмних результатів навчання та цілі програми.

- Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Вказуються специфіка інформаційного та навчально-методичного забезпечення, які можуть гарантувати досягнення визначених освітньою програмою цілі та програмних результатів навчання.

При проєктуванні освітньо-наукових програм необхідно врахувати, що ад'юнкти повинні забезпечуватися можливістю проведення, апробації, обговорення проміжних результатів наукових досліджень відповідно до його тематики, зокрема проведення конференцій, презентацій, колоквиумів, семінарів, використання лабораторного обладнання тощо.

Академічна мобільність

- Національна кредитна мобільність.

Вказуються укладені угоди із закладами вищої освіти України про академічну мобільність, подвійне дипломування тощо.

- Міжнародна кредитна мобільність.

Вказуються укладені угоди про міжнародну академічну мобільність.

- Навчання іноземних здобувачів вищої освіти

Вказуються умови та особливості освітньої програми в контексті навчання іноземних громадян (вся нормативна документація має бути доступною для іноземних громадян англійською мовою).

Перелік компонент ОП та їх логічна послідовність

Перелік компонент ОП

При заповненні Переліку компонент освітньої програми необхідно відобразити обов'язкові та рекомендовані компоненти вільного вибору освітньої програми (вибіркові блоки) або посилання на каталог дисциплін вільного вибору з визначеним гарантом відсотковим співвідношенням для фахового каталогу. Потрібно вказати кількість кредитів, які заплановані на компоненту та форму підсумкового контролю

До компонент освітньої програми відносяться: навчальні дисципліни; курсові проєкти (роботи); практики; військове стажування; кваліфікаційний екзамен; кваліфікаційна робота.

Структурно-логічна схема

При відображенні структурно-логічної схеми освітньої програми необхідно надати короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми. Рекомендується представляти у графічному вигляді.

Форма випускної атестації здобувачів вищої освіти

Подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження. Форми атестації вказують відповідно до затвердженого стандарту вищої освіти (за наявності). Інститут має право вводити додаткові форми атестації здобувачів вищої освіти, що не передбачені стандартом.

Матриця відповідності програмних компетенцій компонентам ОП

При заповненні матриці необхідно:

по горизонталі зазначаються коди обов'язкових компонент (ОК) та вибірових компонентів (ВК);

по вертикалі зазначаються всі програмні компетентності.

На перетині позначкою “х” або “+” визначається взаємозв'язок між освітніми компонентами та отриманими програмними компетентностями. Слід врахувати, що одна й та сама компетентність може відповідати різним компонентам освітньої програми.

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП

При заповненні матриці:

по горизонталі зазначаються коди обов'язкових компонент (ОК) та вибірових компонентів (ВК);

по вертикалі зазначаються всі програмні результати навчання.

На перетині позначкою “х” або “+” визначається взаємозв'язок між освітніми компонентами та програмними результатами навчання.

Таким чином, у матриці повинна відобразитися відповідність певного освітнього компоненту до досягнень тих чи інших програмних результатів навчання. Кожний програмний результат навчання повинен бути обов'язково

охоплений нормативною частиною освітньої програми та підкріплений вибірковою частиною.

Особливості формування освітніх компонент освітньо-наукової програми третього рівня (доктор філософії)

3.3. Форма освітньо-наукової програми Інституту з підготовки здобувачів вищої освіти третього рівня (доктор філософії) з прикладом оформлення наведена в додатку 2 та має таку структуру:

- титульний аркуш;
- лист погодження;
- передмова;
- профіль освітньо-професійної програми;
- перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність;
- форма атестації здобувачів вищої освіти;
- матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми;
- матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-професійної програми;
- наукова (дослідницька) компонента освітньо-наукової програми.

При оформленні освітньо-наукової програми з підготовки здобувачів вищої освіти третього рівня (доктор філософії) необхідно керуватися вище викладеним матеріалом (розділ 3, пункт 3.2).

Освітньо-наукова програма третього рівня (доктор філософії) складається з освітньої та наукової складових і є основою для формування здобувачем індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи (наукова складова освітньо-наукової програми).

Освітньо-наукова програма для здобувача вищої освіти третього рівня має включати не менше чотирьох блоків компетентностей, які визначені Національною рамкою кваліфікації України:

Перший блок – компетентності знань зі спеціальності

Освітні компоненти цього блоку повинні забезпечувати проведення здобувачем досліджень, сприяти засвоєнню основних концепцій, розуміння теоретичних та практичних проблем, оволодіння термінологією за обраною спеціальністю в обсязі кредитів ЄКТС, визначеному стандартом вищої освіти. Освітні компоненти мають відповідати науковим інтересам здобувача, а саме: зміст навчання мінімум однієї освітньої компоненти повинен бути пов'язаний з тематикою наукового дослідження (науковою компонентою) здобувача наукового ступеня доктора філософії.

Другий блок – загальнонаукові (філософські) компетентності

Освітні компоненти цього блоку повинні забезпечувати формування системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного кругозору, розуміння теоретичних засад наукового пошуку, методології наукових досліджень, тощо. Обсяг кредитів ЄКТС освітніх компонент визначено стандартом вищої освіти.

Третій блок – компетентності універсальних навичок

Освітні компоненти повинні забезпечувати набуття універсальних навичок дослідника, таких як:

презентувати результати наукового дослідження письмово та усно українською мовою;

застосовувати новітні технології роботи з інформацією у науковій діяльності;

організовувати та проводити навчальні заняття;

управляти науковими проєктами тощо.

Таким чином, сформовані навички повинні забезпечувати повноцінну підготовку ад'юнктів до дослідницької та викладацької діяльності.

Четвертий блок – мовні компетентності

Освітні компоненти повинні забезпечувати достатній рівень володіння іноземними мовами для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (володіння здобувачем наукового ступеня доктора філософії письмовою і усною англійською мовою на рівні не нижче рівня В-2 або на рівні С-1). Обсяг кредитів ЄКТС освітніх компонент цієї групи визначено стандартом вищої освіти

4. Порядок розроблення, затвердження та запровадження освітніх програм

Розроблення освітніх програм

4.1. Розроблення ОП визначається потребою у підготовці військових фахівців для Збройних Сил України, за відповідною спеціальністю (спеціалізацією) і відповідними нормативно-правовими актами Міністерства оборони України.

4.2. Підготовка військових фахівців для Збройних Сил України в Інституті за визначеними спеціальностями (спеціалізаціями) визначається замовником на підготовку з врахуванням відповідного кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу Інституту.

4.3. ОП розробляється на основі стандартів освітньої діяльності та на підставі затверджених Міністерством освіти і науки України стандартів вищої освіти з урахуванням вимог професійних стандартів військових фахівців Збройних Сил України за військово-обліковою спеціальністю (групою військово-облікових спеціальностей).

У разі відсутності затвердженого стандарту Інститут розробляє ОП за проектом стандарту відповідної спеціальності або на підставі норм визначених Національною рамкою кваліфікацій.

Прийняття або зміна стандарту вищої освіти є підставою для перегляду існуючої або розроблення нової ОП.

4.4. Навчання за ОП проводиться за денною/або заочною (заочно-дистанційною) формами. У разі організації різних форм навчання структура, обсяг, зміст і результати ОП за певним рівнем вищої освіти не мають різнитися. Ті ж самі умови виконання норм ОП у разі навчання за різними термінами.

У рамках однієї спеціальності Інститут може реалізувати декілька ОП за різними спеціалізаціями

Підставою для розроблення окремої ОП за спеціалізацією є профільна спрямованість, яка обумовлена суттєвими особливостями предметної сфери програми, переліком програмних компетентностей, програмними результатами та переліком освітніх компонентів.

4.5. Розроблення ОП включає такі етапи:

формування проектної (робочої) групи освітньої програми; ГЗ
аналіз актуальності освітньої програми та оцінювання достатності наявних ресурсів;
визначення профілю освітньої програми;
визначення освітнього змісту освітньої програми;
розроблення системи оцінювання якості освітньої програми з метою її удосконалення

Формування проектних (робочих) груп ОП

4.5.1. Проектна група освітньої діяльності (далі – проектна група) створюється в Інституті з метою проведення ліцензування для започаткування провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти за спеціальністю, певним рівнем вищої освіти.

Робоча група освітньої програми (далі – робоча група) створюється в Інституті з метою впровадження нової освітньої програми в межах ліцензованої спеціальності на певному рівні вищої освіти.

Після введення в дію рішення вченої ради Інституту щодо затвердження та впровадження освітньої програми робоча група включається до складу групи забезпечення спеціальності.

Проектна (робоча) група повинна складатися з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять (входили) до жодної проектної групи такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі (крім проектної (робочої) групи з цієї ж спеціальності в даному навчальному закладі).

Кожна ОП розробляється проектною (робочою) групою. Очолює проектну (робочу) групу її керівник – гарант ОП, науково-педагогічний працівник (один із членів проектної (робочої) групи), який має науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш ніж десять років для освітнього ступеня магістра й п'ять років для освітніх ступенів бакалавра вищої освіти – з урахуванням стажу педагогічної роботи.

Керівник проектної (робочої) групи не може в поточному навчальному році одночасно керувати іншими проектними (робочими) групами, за винятком керівництва проектними (робочими) групами за різними рівнями вищої освіти в межах однієї спеціальності Інституту.

Керівник проектної (робочої) групи – гарант ОП несе відповідальність за якість ОП, за її реалізацію на весь термін навчання. Начальник (завідувач) кафедри може бути гарантом освітньої програми.

Проектні (робочі) групи формуються окремо за кожною ОП на період її розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду, проведення процедур зовнішнього оцінювання (ліцензування, акредитація), самооцінювання або інших необхідних процедур відповідно до вимог законодавства

Кандидатури керівника проектної (робочої) групи – гаранта ОП та членів проектної (робочої) групи обговорюються на засіданні кафедри (спільному засіданні кафедр, залучених до створення ОП), вченої ради факультету та приймаються рішенням вченої ради факультету.

Склад проектної (робочої) групи ОП затверджується наказом начальника інституту за поданням начальника відповідного факультету (протоколу засідання вченої ради факультету) на підставі пропозицій кафедри, яка відповідає за спеціальність (спеціалізацію).

При цьому має бути дотримана ліцензійна умова щодо наявності у складі проектної (робочої) групи:

для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – трьох осіб, що мають науковий ступінь та/або вчене звання;

для другого (магістерського) рівня вищої освіти – трьох осіб, що мають науковий ступінь та вчене звання, із них – один доктор наук або професор.

для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – не менш як трьох осіб, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них не менше двох докторів наук та/або професорів.

Проектна (робоча) група:

розробляє відповідно до нормативних вимог навчальний план, структурно-логічну схему освітньої програми та іншу документацію за відповідною ОП.

здійснює аналіз забезпечення ОП навчально-методичними матеріалами, необхідними інформаційними ресурсами, кадрами, матеріально-технічними ресурсами (устаткуванням, обладнанням, технічними засобами навчання тощо).

готує Концепцію освітньої діяльності, ОП, ліцензійні матеріали до затвердження вченою радою Інституту.

За запитом проектної (робочої) групи відповідні структурні підрозділи, служби Інституту зобов'язані надати у визначений гарантом ОП строк відомості, необхідні для розроблення, ліцензування, акредитації ОП.

Функції, що покладаються на керівника та членів проектної (робочої) групи, гаранта ОП виконуються в межах робочого часу другої половини робочого дня, що відмічається у індивідуальних планах роботи науково-педагогічного працівника та затверджується рішенням відповідної кафедри.

Зміни до складу проектної (робочої) групи здійснюються наказом начальника Інституту на підставі витягу з протоколу засідання вченої ради факультету та змінених відомостей про проектну (робочу) групу.

Під час розроблення ОП проектна (робоча) група забезпечує:

чітко сформульовані цілі ОП, які демонструють особливості та/або унікальність ОП, відповідність цілей ОП місії та стратегії Інституту;

врахування інтересів та пропозицій заінтересованих сторін під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП, а саме замовника, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, інших стейкхолдерів (збирає рецензії, відгуки, проводить опитування, залучення до проектування освітньої програми);

здійснення аналізу потреби у підготовці військових фахівців, тенденцій розвитку спеціальності, врахування регіонального та галузевого контексту;

здійснення порівняльного аналізу аналогічних вітчизняних та іноземних ОП;

відповідність стандарту вищої освіти за спеціальністю, професійному стандарту військового фахівця Збройних Сил України та вимогам НРК для відповідного кваліфікаційного рівня.

За місяць до затвердження ОП, проектна (робоча) група надає до навчального (науково-організаційного) відділу для оприлюднення на офіційному вебсайті Інституту проект ОП з метою отримання зауважень від замовника та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Проектна (робоча) група:

розробляє відповідно до нормативних вимог навчальний план, структурно-логічну схему ОП та іншу документацію за відповідною ОП.

здійснює аналіз забезпечення ОП навчально-методичними матеріалами, необхідними інформаційними ресурсами, кадрами, матеріально-технічними ресурсами (устаткуванням, обладнанням, технічними засобами навчання тощо).

готує Концепцію освітньої діяльності, ОП, ліцензійні матеріали до затвердження вченою радою Інституту.

визначає назву ОП та формулює відповіді, пояснення, характеристики до складників наданої Міністерством освіти і науки форми ОП.

Група забезпечення спеціальності

4.5.2. Група забезпечення спеціальності створюється в Інституті для забезпечення провадження освітньої діяльності за всіма освітніми програмами спеціальності і спеціальності визначається наказом начальника Інституту.

Група забезпечення спеціальності – група науково-педагогічних та/або наукових працівників, для яких Інститут є основним місцем роботи і які відповідають за виконання ОП за спеціальністю на певних рівнях вищої освіти, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

Група забезпечення спеціальності, де здійснюється підготовка за спеціальністю, повинна складатися з науково-педагогічних або наукових працівників, які мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і які не входять (входили) до жодної групи забезпечення Інституту або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі.

Кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання з відповідної спеціальності (для дистанційної форми навчання не більше 60 здобувачів).

Склад групи забезпечення повинен відповідати таким вимогам:

Частка тих, хто має науковий ступінь та/або вчене звання, встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично проводиться освітня діяльність, і становить не менше 50 відсотків загальної кількості членів групи забезпечення для рівня бакалавра, 60 відсотків – магістра, доктора філософії.

Частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично проводиться освітня діяльність і становить не менше 10 відсотків загальної

кількості членів групи забезпечення для рівня бакалавра, 20 відсотків – магістра, 30 відсотків – доктора філософії.

До складу групи забезпечення спеціальності включаються керівники робочих груп – гаранті всіх освітніх програм спеціальності, члени робочих груп та з їх складу призначається керівник групи забезпечення спеціальності, який одночасно може бути гарантом тільки однієї освітньої програми.

Кандидатури керівника та членів групи забезпечення обговорюються на засіданні кафедр, задіяних в освітньому процесі за спеціальністю, вченої ради факультету та приймаються рішенням вченої ради факультету.

Керівником групи забезпечення спеціальності призначається начальник кафедр за якою закріплена спеціальність або заступник начальника факультету з навчальної та наукової роботи-начальник навчальної частини, якщо в забезпеченні освітнього процесу за спеціальністю задіяні декілька випускових кафедр.

Склад кожної групи забезпечення спеціальності затверджується наказом начальника інституту на підставі рапорту начальника факультету, витягу з протоколу засідання вченої ради факультету та відомостей про якісний склад групи забезпечення освітніх програм спеціальності.

Будь-які зміни до складу групи забезпечення спеціальності здійснюються наказом начальника інституту на підставі рапорту начальника факультету, витягу з протоколу засідання вченої ради факультету, змінених відомостей про якісний склад групи забезпечення освітніх програм спеціальності

Група забезпечення спеціальності здійснює освітній процес відповідно до Положення про організацію освітнього процесу Інституту, забезпечує виконання навчальних планів освітніх програм спеціальності за всіма рівнями вищої освіти.

Керівник групи забезпечення спеціальності разом із гарантами освітніх програм та керівником структурного підрозділу, в якому проваджується освітня діяльність за спеціальністю, з метою забезпечення досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання вирішує питання залучення до організації та реалізації освітнього процесу, в тому числі до аудиторних занять, професіоналів-практиків, експертів галузі, представників замовника.

Члени групи забезпечення спеціальності:

обирають форми та методи навчання і викладання за освітніми програмами, які найкраще сприяють досягненню програмних результатів навчання;

здійснюють освітній процес з урахуванням вимог студентоцентрованого підходу, принципів академічної свободи, постійно оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик;

обирають форми контрольних заходів та критерії оцінювання, що дозволяють довести досягнення програмних результатів навчання:

забезпечують об'єктивність оцінювання, дотримуються принципів

академічної доброчесності;

постійно підвищують свою професійну кваліфікацію та викладацьку майстерність;

ініціюють перегляд освітніх програм з метою оновлення змісту освітніх компонентів відповідно до тенденцій розвитку спеціальності, галузі тощо;

здійснюють зворотній зв'язок з замовниками, випускниками з метою залучення їх до моніторингу, періодичного перегляду освітніх програм.

допомагають гарантам освітніх програм у підготовці та проведенні акредитації освітніх програм.

Аналіз актуальності ОП та оцінювання достатності наявних ресурсів

4.5.3. Проектна (робоча група) під час розробки програми повинна забезпечити збалансованість, раціональне призначення кредитів, здатність здобувачів освіти опанувати окремі освітні компоненти (навчальні дисципліни) та всю ОП, вклавшись у визначений час, повноту документального, кадрового, інформаційного та іншого забезпечення ОП і відповідність ОП Ліцензійним умовам.

Під час розроблення ОП проектна (робоча) група забезпечує:

чітко сформульовані цілі ОП, які демонструють особливості та/або унікальність ОП, відповідність цілей ОП місії та стратегії Інституту;

врахування інтересів та пропозицій заінтересованих сторін під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП, а саме замовника, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, інших стейкхолдерів (збирає рецензії, відгуки, проводить опитування, залучення до проектування ОП);

здійснення аналізу потреби у підготовці військових фахівців, тенденцій розвитку спеціальності;

здійснення порівняльного аналізу аналогічних вітчизняних та іноземних ОП;

відповідність стандарту вищої освіти за спеціальністю, професійному стандарту військового фахівця Збройних Сил України та вимогам НРК для відповідного кваліфікаційного рівня.

При розробленні ОП слід враховувати в майбутньому змістовну відповідність навчального плану, вимоги щодо обсягу окремих компонентів ОП, поточного контролю, підсумкової атестації й планованих навчальних результатів.

Визначення профілю ОП

4.5.4. Профіль ОП визначає характерні риси ОП, місце ОП в освітньому просторі, співвідношення її з тематикою наукових досліджень з метою полегшення її розуміння зацікавленими сторонами: вступниками, здобувачами вищої освіти, замовниками, дослідниками, викладачами, випускниками, професіоналами, керівниками вищих навчальних закладів (наукових установ), агенціями забезпечення якості, органами ліцензування та акредитації тощо.

Профіль ОП складається проектною (робочою) групою як короткий документ, створений для представлення в усталеній формі загальної інформації про освітню програму.

Визначення профілю полягає у визначенні мети ОП, загальних, фахових програмних компетентностей, військово-професійних та військово-спеціальних компетентностей, які повинні бути досягнуті в результаті навчання, кінцевих (програмних) результатів навчання з урахуванням положень Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів вищої освіти, професійного стандарту військового фахівця Збройних Сил України за відповідною спеціальністю (спеціалізацією) та встановлення необхідного обсягу ОП у кредитах ЄКТС.

Програмні компетентності (інтегральні, загальні, фахові) військово-професійні, військово-спеціальні) – загалом від 10 до 15 найважливіших компетентностей, визначають специфіку ОП. Компетентності випускника відображають погляд замовника на освітню та професійну підготовку майбутнього фахівця.

Основою для формулювання програмних компетентностей ОП є перелік компетентностей стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю. Цей перелік може бути доповнений декількома (не більше 2-3) компетентностями, що визначаються специфікою потреб замовника за військово-обліковими спеціальностями.

Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій і описані за кваліфікаційними рівнями.

Фахові компетентності, як правило, поділяють на три види (в предметній області): знання й розуміння, когнітивні уміння та навички, практичні навички.

Набір фахових компетентностей має відповідати визначеному рівню ОП.

До фахових компетентностей відносяться військово-професійні та військово-спеціальні компетентності, які формуються у процесі опанування

переліку навчальних дисциплін військово-професійного спрямування (програми базової підготовки) та переліка навчальних дисциплін за конкретною спеціалізацією і відображають специфіку конкретної предметної сфери професійної діяльності (спеціалізації) військового фахівця.

Військово-професійні та військово-спеціальні компетентності визначають вимоги замовника щодо компетентностей та результатів навчання військових фахівців конкретної спеціалізації до їх формулювання залучаються представники замовника.

Програмні результати навчання – узгоджений набір 15-25 тверджень, які зазначають, що здобувач вищої освіти має знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчання за ОП.

Набір програмних результатів навчання є однаковим для всіх здобувачів вищої освіти за ОП певного рівня.

Перелік програмних результатів навчання має корелюватися з визначеним переліком загальних і фахових компетентностей.

Результати навчання мають відповідати таким критеріям:

корисність – мають сприйматися як такі, що відповідають рівню вищої освіти та вимогам/очікуванням громадянського суспільства та держави, релевантність відповідним програмним компетентностям;

конкретність – забезпечувати достатній рівень деталізації, бути чіткими і однозначними, написаними зрозумілою мовою, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;

стандартизованість – визначати стандартні вимоги, яким повинен відповідати здобувач вищої освіти;

відповідність – відповідати кваліфікаційним вимогам, бути взаємозв'язаними із освітніми рівнями та кваліфікаційними рівнями НРК;

об'єктивність – об'єктивна оцінка наявних ресурсів, можливостей, необхідних для їх досягнення мети;

діагностичність – повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення та визначати вимоги до присудження кредитів ЄКТС;

вимірюваність – має існувати спосіб та шкала для вимірювання ступеня досягнення результату прямими або непрямими методами.

Порядок формулювання результатів навчання:

визначити, якій сфері (спеціальній чи загальній, предметній області, особливі навички тощо) та кваліфікаційному рівню НРК має відповідати результат навчання;

зазначити тип результату навчання (знання, навички, здатності, інші компетентності);

визначити активне дієслово відповідного рівня;

зазначити предмет вивчення або предмет дії (іменник, що слідує за дієсловом);

за необхідності навести умови/обмеження, за яких слід демонструвати результат навчання;

перевірити результат навчання відповідності вище зазначеним критеріям та визначити засіб оцінювання його досягнення.

При розробленні програмних результатів навчання варто врахувати, що:

результати навчання характеризують те, що здобувач вищої освіти повинен продемонструвати після успішного завершення освітньої програми (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо);

повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості освітньої програми;

якщо серед них є результати, характерні також і для інших освітніх програм, їх доцільно виділити окремо.

Формулюванню програмних результатів супроводжує вироблення чітких критеріїв оцінювання сформульованого результату.

Кореляція результатів навчання програмним компетентностям перевіряється за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання за ОП.

Визначення освітнього змісту освітньої програми

4.5.5. При визначенні змісту освітніх програм необхідно визначити обсяг дисциплін вільного вибору здобувачів вищої освіти не менше ніж 25 відсотків від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для рівня вищої освіти.

Визначення змісту ОП охоплює такі етапи:

складання переліку освітніх компонентів ОП:

визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожного модуля;

визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання;

перевірка охоплення ключових загальних, фахових, військово-професійних та військово-спеціальних компетентностей.

обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану;

розроблення програм навчальних дисциплін.

На підставі програмних компетентностей та програмних результатів навчання проєктна група:

визначає загальний бюджет часу – обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити;

здійснює структурування результатів навчання (модулів або навчальних дисциплін, інших складових навчальних дисциплін, практик, курсових робіт (проєктів), лабораторних робіт та інших відповідних

навчальних заходів) та розподіляє кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів.

При призначенні кредитів ЄКТС освітнім компонентам ОП слід віддавати перевагу стандартизованому підходу, коли обсяг кожного компонента є стандартним на відміну від індивідуального підходу, коли обсяг кредитів ЄКТС для освітнього компоненту є довільним і залежить від переліку та складності результатів навчання, опису прогнозованої навчальної діяльності, оцінки навантаження, обговорення викладацьким складом.

Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінки навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання.

Мінімальна кількість кредитів ЄКТС для освітніх компонент складає 3 кредити ЄКТС. Кількість освітніх компонентів на навчальний рік визначається навчальним планом.

Кількість кредитів ЄКТС для освітніх компонент, які забезпечують формування військово-професійних та військово-спеціальних компетентностей визначається нормативно-правовими актами Міністерства оборони України.

Проектним групам слід запобігати надмірній фрагментації освітніх компонентів.

Визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожного освітнього компоненту.

Виходячи з програмних компетентностей та програмних результатів навчання, проектна (робоча) група має сформулювати результати навчання, які повинні бути досягнуті в межах кожного освітнього компонента.

Визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання.

Проектна група має погодити спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання.

Перевірка охоплення ключових загальних, фахових, військово-професійних та військово-спеціальних компетентностей.

Проектна група має перевірити наявні ключові загальні, фахові, військово-професійні та військово-спеціальні компетентності, а також перевірити, чи всі програмні компетентності охоплюються модулями/одинацями освітньої програми.

Проектні групи мають провести тест щодо узгодження результатів навчання та програмних компетентностей:

узгодження програмних результатів навчання з НРК;

узгодження програмних результатів навчання зі стандартами вищої освіти;

узгодження результатів вивчення навчальної дисципліни з програмними результатами навчання (Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам освітньої програми);

узгодження дисциплінарних результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам ОП);

узгодження методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання;

узгодження методів оцінювання відповідно з дисциплінарними та програмними результатами навчання.

Обрання освітніх технологій та розроблення навчального плану.

Внесення проектною групою узгоджених результатів навчання до ОП та відповідних навчальних дисциплін – до навчальних планів підготовки фахівців є обов'язковим. Відповідно до профілю ОП та переліку її освітніх компонентів проектна група розробляє навчальний план ОП.

При цьому слід враховувати, що співвідношення самостійної роботи здобувачів вищої освіти та навчальних занять під керівництвом викладача становить: магістр не менше ніж 1/2, бакалавр не менше ніж 1/3 загального обсягу кредитів ЄКТС, відведених на вивчення конкретної навчальної дисципліни;

При проектуванні кадрового забезпечення ОП проектна група має узгодити свої пропозиції щодо складу науково-педагогічних працівників для викладання дисциплін, внесених у проект навчального плану, з кафедрами, на яких працюють такі науково-педагогічні працівники.

Розроблення програм навчальних дисциплін.

Програми навчальних дисциплін за завданнями проектних груп розробляються на кафедрах факультетів згідно з вимогами розроблених ОП. Органи курсантського самоврядування можуть надавати пропозиції та зауваження щодо змісту програм навчальних дисциплін.

Програма навчальної дисципліни розробляється на термін дії навчального плану, за необхідності до неї можуть вноситись зміни. З метою забезпечення цілісності освітнього матеріалу, забезпечення професійної спрямованості змісту навчання, попередження дублювання, врахування

міждисциплінарних зв'язків програми навчальних дисциплін розглядаються вченою радою факультету.

На підставі робочої програми навчальної дисципліни на поточний навчальний рік на кафедрах розробляються навчально-методичного забезпечення.

Розроблення системи оцінювання якості ОП з метою її удосконалення

4.5.6. Відповідальність за якість ОП несуть проєктна група (робоча група), а також науково-педагогічні працівники, які її реалізують. З метою контролю за якістю ОП та їх вдосконалення проводяться різні процедури оцінювання та визнання якості ОП (зовнішні, внутрішні).

Основними процедурами зовнішнього оцінювання та визнання якості ОП є:

акредитація ОП (ОП може не мати акредитації). За неакредитованою ОП Інститут має право на виготовлення видачу власних документів про вищу освіту у порядку та за зразком, що визначені вченою радою Інституту (п.6 ст.7 ЗУ “Про вищу освіту”);

сертифікація ОП – процедура встановлення відповідності якісних характеристик ОП певним стандартам якості організації, що сертифікує ОП;

погодження ОП з Департаментом військової освіти і науки Міністерства оборони України та замовником на підготовку військових фахівців.

Для всіх ОП рекомендується регулярно проводити оцінку підготовки фахівців і затребуваних компетентностей (результатів навчання) з точки зору замовника, а також затребуваних результатів навчання з точки зору випускників. Процедурою такої оцінки є аналіз відгуків випускників.

Внутрішній аудит ОП – процедури перевірки якості різних елементів документального забезпечення ОП з боку Інституту.

Предметами внутрішнього аудиту можуть бути:

готовність ОП до процедур зовнішнього оцінювання;

якість різних документів у рамках ОП (програм навчальних дисциплін, робочих програм навчальних дисциплін, робочих навчальних планів та індивідуальних навчальних планів, програм практик, військового стажування);

наявність і повнота необхідної документації в рамках ОП тощо.

Основними процедурами внутрішньої оцінки якості ОП є самообстеження ОП, яке може проводитися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості (акредитації будь-якого виду), так і з

ініціативи гаранта освітньої програми з метою планових процедур контролю якості.

Залежно від цілей проведення самообстеження визначаються процедури і терміни його проведення. Для проведення самообстеження ОП і підготовки звіту призначається комісія (у складі 3-5 осіб з числа науково-педагогічних працівників факультету, що реалізує ОП); можливим є залучення до проведення самообстеження ОП представників роботодавців, здобувачів вищої освіти, випускників.

Самообстеження може проводитися проєктною (робочою) групою за рішенням гаранта ОП. Результати проведеного самообстеження оформлюються у формі звіту про результати самообстеження.

Звіт про результати самообстеження ОП готується членами комісії з самообстеження і узгоджується з усіма залученими до цієї процедури учасниками. Звіт повинен містити висновки про якість освітньої програми і пропозиції щодо її вдосконалення, включаючи, за необхідності, пропозиції щодо внесення змін до ОП, модернізації освітньої програми і/або прийняттю інших управлінських рішень.

Звіт про результати самообстеження затверджуються на засіданні вченої ради факультету.

Адміністративні перевірки – процедури перевірки якості здійснення основних робочих процесів у рамках реалізації ОП з метою встановлення їх відповідності існуючим вимогам і нормам (діяльність проєктної групи освітньої програми, реалізація окремих елементів (навчальних дисциплін, практик, стажування) у рамках ОП, взаємодія окремих викладачів програми зі здобувачами вищої освіти, діяльність гаранта ОП тощо). Перевірки можуть проводитися в межах компетенції навчальним та науково-організаційним відділом, гарантом ОП під час планових перевірок факультетів та кафедр.

Внесення в ОП змін, що відносяться до компетенції вченої ради Інституту, затверджується на засіданні вченої ради Інституту на підставі рекомендацій, наданих гарантом ОП.

Затвердження ОП

Всі нові ОП мають пройти єдиний порядок затвердження, що містить їх послідовний розгляд такими структурними підрозділами Інституту:

проєктною групою, позитивне рішення якої є підставою для передачі матеріалів на засідання випускової кафедри; проєктна група повинна здійснити перевірку збалансованості та реалістичності програми, зокрема перевірити, чи розроблена програма збалансована, чи кредити присвоєно раціонально, чи здобувач вищої освіти здатні завершити окремі навчальні

дисципліни та всю ОП, вклавшись у визначений час, перевірити повноту документального забезпечення ОП та відповідність ОП Ліцензійним умовам. Позитивне рішення проєктної групи є підставою для передачі матеріалів на засідання випускової кафедри (спільне засідання випускових кафедр);

випусковою кафедрою (спільним засіданням випускових кафедр), позитивне рішення якої (яких) є підставою для передачі матеріалів факультету;

факультетом – розгляд на вченій раді факультету, позитивне рішення якого є підставою для передачі матеріалів заступнику начальника інституту з навчальної роботи (заступнику начальника з наукової роботи) через навчальний та науково-організаційний відділ для розгляду на вченій раді Інституту.

навчальним та науково-організаційним відділом, який здійснює перевірку збалансованості та реалістичності програми, раціональності розподілу кредитів, повноту документального забезпечення та відповідність освітньої програми Ліцензійним умовам, погодження освітніх програм з Департаментом військової освіти і науки Міністерства оборони України та замовником на підготовку військових фахівців. Позитивне рішення є підставою для передачі матеріалів на розгляд вченої ради Інституту;

затвердження вченою радою Інституту.

Акредитація ОП

Інститут надає Національному агентству із забезпечення якості вищої освіти ОП, письмову заяву та документи, що підтверджують відповідність його освітньої діяльності стандартам вищої освіти за відповідною спеціальністю.

Протягом двох місяців з дня подання заяви Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти за результатами акредитаційної експертизи приймає рішення про акредитацію чи відмову в акредитації відповідної ОП. Рішення щодо акредитації ОП приймається на підставі експертного висновку відповідної галузевої експертної ради, який представляє голова цієї експертної ради.

Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про акредитацію ОП Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти видає Інституту відповідний сертифікат.

У сертифікаті про акредитацію зазначаються:

найменування та адреса Інституту;

спеціальність і рівень вищої освіти, за якими акредитована ОП;

дата видачі сертифіката.

Сертифікат про акредитацію вперше видається за кожною акредитованою освітньою програмою строком на п'ять років, а при другій та наступних акредитаціях – строком на 10 років. Інформація про видачу сертифіката вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти

Форма сертифіката про акредитацію, порядок його оформлення, переоформлення, видачі, зберігання та обліку затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Сертифікат підтверджує відповідність ОП за певною спеціальністю та рівнем вищої освіти стандартам вищої освіти і дає право на видачу документа про вищу освіту державного зразка за акредитованою ОП.

В Україні визнаються сертифікати про акредитацію ОП, виданих іноземними акредитаційними агентствами чи агентствами забезпечення якості вищої освіти, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України

5. Порядок реалізації, моніторингу, періодичного перегляду та закриття освітніх програм

Порядок реалізації та моніторингу

1. Порядок реалізації ОП визначається Положенням про організацію освітнього процесу Інституту. Для планування освітнього процесу на кожний навчальний рік навчальним та науково-організаційним відділами разом із факультетами, кафедрами, складається робочий навчальний план за кожною ОП.

У робочому навчальному плані обумовлюються щорічні особливості організації освітнього процесу для кожної ОП та зміст варіативної частини (блоків навчальних дисциплін за вільним вибором здобувачів вищої освіти).

2. Моніторинг ОП здійснюється з метою визначення, чи є призначення кредитів, означені результати навчання та розраховане навчальне навантаження досяжними, реалістичними та адекватними.

Моніторинг здійснюється, як правило, проєктною (робочою) групою. До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: науково-педагогічні працівники, навчальний та науково-організаційний відділи, здобувачі вищої освіти. Суттєвим елементом для перевірки та перегляду призначення кредитів є зворотний зв'язок із зацікавленими сторонами.

Проєктна (робоча) група має інформувати здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників про мету моніторингу та спосіб його здійснення, щоб забезпечити точність та високий відсоток наданих відповідей.

Моніторинг може проводитися у різний спосіб – анкетування, опитування, інтерв'ювання випускників (з метою аналізу їх власного досвіду), моніторинг досягнутих результатів, оцінювання ОП на відповідність критеріям забезпечення якості освітніх програм тощо. Мають бути використані також дані про час завершення та результати оцінювання

програм та їх компонентів. Систему обов'язкових методів і засобів моніторингу визначає вчена рада факультету за поданням проектних (робочих) груп.

Анкета ОП складається з основних критеріїв забезпечення якості, кожний критерій оцінюється за рівнями: задовольняє, частково задовольняє, не задовольняє. У процесі моніторингу відбувається збір даних за зазначеними позиціями з коментарями.

За результатами моніторингу складається аналітичний звіт, який подається до вченої ради факультету.

Для формулювання висновку за результатами моніторингу освітньої програми використовується дворівнева шкала:

висока якість – ОП має високий рівень досягнення результатів;

неналежна якість – ОП має серйозні недоліки.

Вимоги до освітньої програми та результатів навчання:

реалізується відповідно до Концепції розвитку Інституту та Статуту Інституту;

сприяє виконанню та досягненню цілей Інституту, щодо підготовки військових фахівців;

враховує потреби замовника на підготовку військових фахівців;

орієнтована на конкретну військово-облікову спеціальність (групу військово-облікових спеціальностей);

назва ОП узгоджується із змістом;

методи і форми навчання, у т.ч. обсяги самостійної роботи здобувачів вищої освіти та практик і стажування, сприяють досягненню цілей ОП;

цілі і результати навчання за ОП мають бути сформульовані таким чином, щоб слугувати основою для оцінювання знань і навичок випускників, які навчалися за цією програмою;

цілі і результати навчання за ОП мають бути адекватними і порівнюваними з результатами навчання відповідного рівня вищої освіти;

цілі і результати навчання за ОП мають відповідати вимогам і тенденціям законодавства, професійному стандарту військового фахівця Збройних Сил України що регулює відповідну професійну сферу та стандарту вищої освіти;

практична підготовка (практики та військове стажування), що необхідна для досягнення результатів навчання, має забезпечувати набуття і застосування здобувачами вищої освіти ефективних методів роботи;

організація проведення практик та військового стажування має бути чітко регламентована, вимоги для її успішного завершення визначені;

здобувачам вищої освіти має бути надані навчально-методичні матеріали щодо проходження практик, військового стажування.

Перегляд освітніх програм

Перегляд освітніх програм з метою їх удосконалення здійснюється у формах *оновлення* або *модернізації*. ОП може щорічно оновлюватися в частині усіх компонентів, крім цілей і програмних навчальних результатів.

Діючу ОП переглядають щонайменше 1 раз у терміни її дії не пізніше ніж за 1 семестр до її завершення.

Підставою для оновлення ОП можуть бути:

ініціатива і пропозиції гаранта ОП, Департаменту військової освіти і науки Міністерства оборони України та замовника на підготовку військових фахівців, здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, які її реалізують;

результати моніторингу оцінювання якості освіти;

об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації ОП;

інші факти, що свідчать про недосягнення визначених ОП цілей та/або недотримання вимог забезпечення якості, в т.ч. перевищення витрат на реалізацію ОП над плановими показниками, що унеможлиблює її фінансування у повному обсязі, невідповідність освітньої програми потребам.

Ініціювати пропозиції щодо внесення змін до освітніх програм можуть:

гаранти освітніх програм;

вчені ради факультетів;

вчена рада Інституту;

начальник інституту;

заступники з навчальної та наукової роботи;

Рада сержантів Інституту;

навчальний та науково-організаційний відділ.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик, стажування тощо).

Навчальні плани підлягають моніторингу та періодичному перегляду (не рідше одного разу за повний курс навчання за освітньою програмою).

Підставою для розробки нових навчальних планів є:

затвердження Кабінетом Міністрів України нового переліку спеціальностей або внесення змін до чинного переліку;

затвердження нових стандартів вищої освіти;

внесення змін до циклу навчальних дисциплін (за рішенням МОН України або вченої ради Інституту);

внесення змін до навчальних дисциплін вибіркового блоку здобувачів вищої освіти (за рішенням вченої ради Інституту).

Модернізація освітньої програми має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також мети, програмних навчальних результатів. Зміна виду ОП також відноситься до удосконалення.

Модернізація ОП може проводитися з:

ініціативи начальника інституту у разі незадовільних висновків про її якість в результаті самообстеження або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти;

ініціативи гаранта ОП та/або замовника на підготовку військових фахівців за відсутності набору вступників на навчання;

ініціативи проєктної (робочої) групи з метою врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, в яких реалізується ОП;

наявності висновків про недостатньо високу якість за результатами різних процедур оцінки якості ОП;

Якщо сукупна кількість змін (за весь період існування програми) до програмних компетентностей, програмних результатів навчання, переліку обов'язкових освітніх компонентів відповідає визначенню суттєвих змін згідно з Положенням про акредитацію освітніх програм, розробляється нова освітня програма.

Розроблення змін до ОП здійснюється гарантом ОП самостійно або за участі проєктної (робочою) групи. Проєкт змін розробляється у вигляді порівняльної таблиці із попередньою і новою редакцією та пояснювальної записки.

Повторне затвердження ОП відбувається з ініціативи проєктної (робочої) групи, групи забезпечення, и що реалізує ОП, у разі її значного оновлення. Значним вважається оновлення складу ОП (складу навчальних дисциплін, практик, стажування та їх обсягу в кредитах ЄКТС) більше, ніж на 50 %.

Порядок закриття освітньої програми

Рішення про виключення освітньої програми з числа ОП, що реалізуються Інститутом, приймає Вчена рада Інституту.

ОП може бути вилучена з переліку ОП, що реалізуються в Інституті, за таких умов:

ініціативи факультету та випускової кафедри (кафедр), при їх відмові від реалізації ОП;

з ініціативи Інституту (за поданням приймальної комісії), у разі відсутності набору здобувачів вищої освіти на навчання за ОП протягом 2 років;

у разі переформатування ОП (у цьому разі ОП розробляється і проходить затвердження як нова, а за тими ОП, що реалізувалися до переформатування, припиняється набір здобувачів вищої освіти на навчання. Після завершення навчання здобувачів вищої освіти на останньому курсі (році) ОП вилучається з переліку ОП, що реалізуються в Інституті;

з ініціативи Інституту (за поданням навчального та науково-організаційного відділу), якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішньої або внутрішньої оцінки якості ОП отримано висновки про її низьку якість.

Відомості про ОП розміщуються на веб-сайті Інституту.

Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення інформації про ОП на сайті Інституту є заступник начальника інституту з навчальної роботи.

Інформація про ОП вноситься проєктною (робочою) групою до ЄДБО в електронному вигляді.

6. Прикінцеві положення

1. Положення затверджується вченою радою Інституту і вводиться в дію наказом начальника інституту.

2. Контроль за дотриманням вимог Положення покладається на начальників факультетів, начальників (завідувачів) кафедр, навчальний та науково-організаційний відділи Інституту.

3. Зміни і доповнення до Положення розглядаються і затверджуються вченою радою Інституту і вводяться в дію наказом начальника інституту.

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ
імені ГЕРОЇВ КРУТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

(Назва ОПП з врахуванням спеціалізації)

(рівень вищої освіти)

за спеціальністю

галузь знань

спеціалізація

кваліфікація

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Військового інституту телекомунікацій та
інформатизації імені Героїв Крут
протокол від 00.00.0000 року № 00...

Освітньо-професійна програма вводиться
в дію наказом начальника інституту
від 00.00.0000 р. № 000

Начальник Військового інституту
телекомунікацій та інформатизації імені
Героїв Крут
генерал-майор

Віктор ОСТАПЧУК

К и ї в
2 0 2 0

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

(Назва ОПП з врахуванням спеціалізації)

за спеціальністю

галузі знань

спеціалізація

кваліфікація

ПОГОДЖЕНО

Директор Департаменту військової освіти і
науки Міністерства оборони України

_____ 20 року

ПОГОДЖЕНО

Замовник на підготовку військових фахівців

_____ 20 року

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою:

Голова робочої групи (Гарант освітньої програми) –

Члени робочої групи:

Довідково:

Склад робочої групи призначається згідно з вимогами:

кількість осіб – не менше трьох (керівник робочої групи + два члени);

якісний склад робочої групи за освітньою програмою:

***бакалавра** – три особи, що мають науковий ступінь та/або вчене звання;*

***магістра** – три особи, що мають науковий ступінь та вчене звання, з них **одна** – доктор наук або професор;*

***доктора філософії** – три особи, що мають науковий ступінь та вчене звання, з них **не менше двох** докторів наук.*

I. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
зі спеціальності
за спеціалізацією

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та інституту/факультету	Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Вказується ступінь вищої освіти та повна назва кваліфікації мовою оригіналу, які присуджуються на основі успішного завершення даної освітньої програми. Кваліфікація визначається і складається з інформації про здобутий особою ступінь вищої освіти, спеціальність та спеціалізації <i>Приклад:</i> Ступінь – бакалавр Кваліфікація – 3132 Фахівець з інформаційних технологій, офіцер тактичного рівня
Офіційна назва освітньої програми	<i>Приклад:</i> Комп'ютерні науки
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Тип диплому - одиничний, подвійний, Обсяг вказується в кредитах ЄКТС <i>Приклад:</i> Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Подається інформація про акредитацію ОП (або спеціальності, згідно з наказом МОН від 30.10.2017р. № 1432) <i>Приклад:</i> Міністерство освіти і науки України, ДОУ “Навчально-методичний центр з питань якості освіти” 2018-2023 рр. Сертифікат №
Рівень з НРК	<i>Приклад:</i> НРК України – 6 рівень / перший (бакалаврський) рівень або НРК України - 7 рівень / другий (магістерський) рівень або НРК України – 8 рівень / третій (освітньо-науковий) рівень
Передумови	Вимоги щодо попередньої освіти. Чи можливий вступ з освітою за іншою спеціальністю/ОП. За необхідності вказується, що обмежує перехід на дану ОП. <i>Приклади:</i> Наявність повної загальної середньої освіти. Вимоги до вступу визначаються правилами прийому на здобуття ступеня вищої освіти бакалавра. або Наявність 7 рівня освіти НРК (першого (бакалаврського) рівня вищої освіти). Вимоги до вступу визначаються правилами прийому на

	здобуття ступеня вищої освіти магістр .
Мова(и) викладання	<i>Приклад:</i> Українська мова В окремих випадках (за рапортом курсанта) можливе викладання та захист кваліфікаційної роботи англійською мовою.
Термін дії освітньої програми	Вказується термін дії освітньої програми до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації. <i>Приклад:</i> Кожні 2-3 роки за результатами аналізу якості освіти і опитувань здобувачів вищої освіти, замовників, НПП виконується доповнення, оновлення за відповідними процедурами.
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	Вказується адреса сторінки даної освітньої програми в Інформаційному пакеті. <i>Приклад:</i> http://viti.edu.ua
2 – Мета освітньої програми	
Коротко (одне-два речення) описується мета освітньої програми (див. стандарт вищої освіти зі спеціальності). Як для забезпечення конкурентоспроможності випускника враховано тенденції розвитку спеціальності? Як корелюється надана інформація зі стратегією розвитку Інституту? Чи забезпечують ресурси Інституту заявленим цілям, чи враховані позиції стейкхолдерів і т.ін. Як враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм? Чи є порівняння ОП аналогами інших ЗВО?	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	<i>Додатково:</i> якщо ОП є мульти- чи міждисциплінарною, то вказується - перелік її основних компонент, а також орієнтовний обсяг кожної компоненти у відсотках від загального обсягу ОП
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна / освітньо-наукова. Освітньо-професійна програма може мати академічну або прикладну орієнтацію. Доцільно коротко охарактеризувати наукову орієнтацію та професійні акценти. <i>Приклад:</i> Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна/спеціальна освіта в галузі/предметній області/ спеціальності. Ключові слова, специфіка, унікальність програми, позиції потенціальних стейкхолдерів, чи передбачені досягнення в контексті підвищення якості підготовки фахівців з вищою освітою <i>Приклад:</i> Спеціальна освіта в галузі інформаційних технологій

	за спеціальністю комп'ютерні науки
Особливості програми	<p><i>Сучасний стан розвитку науки?</i> Також можуть вказуватися узгодженість даної ОП із програмами іноземних країн, експериментальний характер ОП та інші особливості, які надає Закон України “Про вищу освіту” в контексті академічної автономії.</p> <p><i>Приклад:</i> ОП передбачає підготовку здобувачів вищої освіти до проектування, розробки, впровадження та експлуатації нових інформаційних систем та технологій в професійній діяльності на замовлення Командування Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Коротко вказуються види економічної діяльності, професійні назви робіт (ДК 003:2010)</p> <p><i>Приклад:</i> Фахівець здатен виконувати професійну роботу за кодами ДК 003:2010. 2131.2 Адміністратор бази даних 2131.2 Адміністратор даних 2131.2 Адміністратор доступу 2131.2 Адміністратор системи 2131.2 Інженер з програмного забезпечення комп'ютерів 2132.2 Інженер-програміст 2132.2 Програміст (база даних) Замовником фахівців зі спеціальності 122 Комп'ютерні науки виступає Командування Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України</p>
Подальше навчання	<p>Вказуються можливості для продовження навчання на вищому рівні, за іншими ОП цієї або іншої спеціальності</p> <p><i>Приклад:</i> Продовження освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Коротко (до 3-х рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в даній програмі. Використання технологій дистанційного навчання.</p> <p><i>Приклад:</i> Студентоцентрикований підхід у навчанні, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, комбінація лекцій, лабораторних, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань та з використанням кейс-методів, ділових ігор, міждисциплінарних тренінгів, що розвивають комунікативні та лідерські навички й уміння працювати в команді, виконання</p>

	проектів, дослідницькі лабораторні роботи, тестування на паперовому/електронному носію, підготовка бакалаврської або магістерської кваліфікаційної роботи
Оцінювання	<i>Приклад:</i> Рейтингова система оцінювання, модульні контрольні роботи, усні та письмові екзамени, заліки, тестування. У кожному силабусі визначені порядок і норми з оцінювання рівня досягнутих знань.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Формулюється з відповідного стандарту вищої освіти шляхом конкретизації інтегральної компетентності в контексті особливостей даної освітньої програми.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1 ЗК 2 ЗК 3 Компетентності визначені стандартом вищої освіти спеціальності Компетентності, що визначені Інститутом із врахуванням особливостей конкретної освітньої програми. Можна вибирати додаткові із переліку загальних компетентностей проекту Тюнінг або формулювати особисто
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. ФК 2. ФК 3 ФК 4 Компетентності визначені стандартом вищої освіти спеціальності. Можна корегувати зміст зазначених в стандарті компетентностей під завдання проєктної ОП, не порушуючи при цьому ідею призначення компетентностей, можна формулювати декілька додаткових (авторських).
Військово-професійні компетентності (ВПК) (5-10 ВПК)	ВПК 1 ВПК 2 ВПК 3 Компетентності визначені професійним стандартом Збройних Сил України (офіцера тактичного рівня)
Військово-спеціальні компетентності за спеціалізацією (ВСК) (5-10 ВСК)	ВСК 1 ВСК 2 ВСК 3 Компетентності визначені професійним стандартом Збройних Сил України (офіцера тактичного рівня)
7 – Програмні результати навчання	
Загальна та професійна підготовка	РН 1 РН 2 РН 3 Програмні результати навчання, що визначені стандартом вищої освіти спеціальності (стандарт визначає нормативний зміст підготовки - 15-20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними компетентностями)

	<p>Програмні результати навчання слід формувати в активній формі із урахуванням різних рівнів складності у когнітивній сфері (таксономія Блума), а також в афективній та психомоторній сферах. Можна класифікувати програмні результати навчання за схемою:</p> <p>Знання та розуміння, Застосування знань та розуміння. Формування суджень. (див. наказ МОН від 01.06.16 №600 (розділ V Стандарту вищої освіти), Додаток до диплому)</p>
Військово-професійна підготовка (10-15 РНвп)	<p>РНвп 1 РНвп 2 РНвп 3</p> <p>Програмні результати навчання визначені професійним стандартом Збройних Сил України (офіцера тактичного рівня)</p>
Військово-спеціальна підготовка (10-15 РНвс)	<p>РНвс 1 РНвс 2 РНвс 3</p> <p>Програмні результати навчання визначені професійним стандартом Збройних Сил України (офіцера тактичного рівня)</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців, представників виробництв/установ відповідної галузі.</p> <p><i>Приклад:</i> Відповідно до кадрових вимог щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для відповідного рівня ВО затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 (в редакції Постанови КМУ від 10.05.2018 р. № 347)</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</p> <p><i>Приклад:</i> Відповідно до технологічних вимог щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня ВО (затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 (в редакції Постанови КМУ від 10.05.2018 р. № 347)</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</p> <p><i>Приклад:</i> Відповідно до технологічних вимог щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня ВО затверджених Постановою Кабінету Міністрів України</p>

	від 30.12.2015 р. № 1187 (в редакції Постанови КМУ від 10.05.2018 р. № 347)
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Вказуються, наприклад, укладені угоди про академічну мобільність про подвійне дипломування, про зарахування кредитів, що здобуті в інших ЗВО <i>Приклад:</i> Можливість укладання угод про академічну мобільність
Міжнародна кредитна мобільність	Вказуються, наприклад, укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+ К1), про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проекти, які передбачають включене навчання студентів тощо
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови та особливості ОП в контексті навчання іноземних громадян <i>Приклад:</i> Можливе навчання іноземних громадян. Навчання іноземних курсантів проводиться на загальних умовах або за індивідуальним графіком

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти/курсів роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
I. Цикл загальної підготовки			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ЗО 1		3	Залік
ЗО 2		3,5	Екзамен
ЗО 3			
ЗО 4			
ЗО 5			
ЗО 6			
ЗО n			
Обсяг обов'язкових компонент			
Вибіркові компоненти ОПП			
Перелік навчальних дисциплін загальної підготовки (за вибором студентів, курсантів)			
ЗВ 1			
ЗВ 2			
ЗВ 3			
ЗВ n			
Обсяг вибірових компонент (у тому числі за вибором студентів, курсантів)			
II. Цикл професійної підготовки			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ПО 1			
ПО 2			
ПО 3			
ПО n			
Перелік навчальних дисциплін військово-професійної підготовки			
ВП 1			
ВП 2			
ВП 3			
ВП n			

1	2	3	4
Перелік навчальних дисциплін військово-спеціальної-підготовки			
ВС 1			
ВС 2			
ВС 3			
ВС n			
Обсяг обов'язкових компонент			
Вибіркові компоненти ОПП			
Перелік навчальних дисциплін професійної підготовки (за вибором студентів, курсантів)			
ПВ 1			
ПВ 2			
ПВ 3			
ПВ n			
Обсяг вибірових компонент (у тому числі за вибором студентів, курсантів)			
Загальний обсяг циклу загальної підготовки			
Загальний обсяг циклу професійної підготовки			
Загальний обсяг обов'язкових компонент			
Загальний обсяг вибірових компонент (у тому числі за вибором студентів, курсантів)			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ			

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти/курскові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
I. Цикл загальної підготовки			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ЗО 1		3	Залік
ЗО 2		3,5	Екзамен
ЗО 3			
ЗО 4			
ЗО 5			
ЗО 6			
ЗО n			
Обсяг обов'язкових компонент			
Вибіркові компоненти ОПП			
Перелік навчальних дисциплін загальної підготовки (за вибором студентів, курсантів)			
Вибірковий блок 1			
ЗВ 1.1			
ЗВ 1.2			
ЗВ 1.3			
ЗВ 1.n			
Вибірковий блок 2			
ЗВ 2.1			
ЗВ 2.2			
ЗВ 2.3			
ЗВ 2.n			
Обсяг вибірових компонент (у тому числі за вибором студентів, курсантів)			
II. Цикл професійної підготовки			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ПО 1			
ПО 2			
ПО 3			
ПО n			
Перелік навчальних дисциплін військово-професійної підготовки			

1	2	3	4
ВП 1			
ВП 2			
ВП 3			
ВП n			
Перелік навчальних дисциплін військово-спеціальної підготовки			
ВС 1			
ВС 2			
ВС 3			
ВС n			
Обсяг обов'язкових компонент			
Вибіркові компоненти ОПП			
Перелік навчальних дисциплін професійної підготовки (за вибором студентів, курсантів)			
Вибірковий блок 1			
ПВ 1.1			
ПВ 1.2			
ПВ 1.3			
ПВ 1.n			
Вибірковий блок 2			
ПВ 2.1			
ПВ 2.2			
ПВ 2.3			
ПВ 2. n			
Обсяг вибірових компонент (у тому числі за вибором студентів, курсантів)			
Загальний обсяг циклу загальної підготовки			
Загальний обсяг циклу професійної підготовки			
Загальний обсяг обов'язкових компонент			
Загальний обсяг вибірових компонент (у тому числі за вибором студентів, курсантів)			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ			

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент ОПП.
Рекомендується представляти у вигляді графа.

3. ФОРМА ВИПУСКНОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує випусник на основі її успішного проходження.

Приклад:

Випускна атестація здобувачів вищої освіти за освітньої програмою спеціальності 122 Комп'ютерні науки проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи (проекту), комплексного екзамену з ..... та завершується видачою документа встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра з комп'ютерні науки з присвоєнням кваліфікації: 3121.2 Фахівець з інформаційних технологій., офіцер тактичного рівня.

Випускна атестація здійснюється відкрито і публічно

4.2. Цикл професійної підготовки

	ПО 1.	ПО 2.	ПО 3.	ПО 4.	ПО 5.				ВП 1.	ВП 2.	ВП 3.				ВС 1.	ВС.2.			ПВ 1.	ПВ 2.	ПВ 3.	ПВ 4.	
ФК 1																							
ФК 2																							
ФК 3																							
ФК 4																							
ВПК 1																							
ВПК 2																							
ВПК 3																							
ВСК 1																							
ВСК 2																							
ВСК 3																							

5. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ
імені ГЕРОЇВ КРУТ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
Інформаційні системи та технології
третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

за спеціальністю	126 Інформаційні системи та технології
галузь знань	12 Інформаційні технології
кваліфікація	Доктор філософії з інформаційних систем та технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Військового інституту телекомунікацій та
інформатизації імені Героїв Крут
(протокол № 00 від 00.00. 0000 р.)

Освітньо-наукова програма
вводиться в дію наказом начальника інституту
від 00.00. 0000 р. № 000

Начальник Військового інституту телекомунікацій
та інформатизації імені Героїв Крут

генерал-майор

Віктор ОСТАПЧУК

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
Інформаційні системи та технології

за спеціальністю   126 Інформаційні системи та технології

галузь знань   12 Інформаційні технології

кваліфікація   Доктор філософії з інформаційних систем та технологій

ПОГОДЖЕНО

Директор Департаменту військової освіти і науки Міністерства оборони України

_____ 20 року

ПОГОДЖЕНО

Замовник на підготовку військових фахівців

_____ 20 року

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Голова робочої групи (Гарант освітньо-наукової програми):

СОВА О.Я. – начальник кафедри автоматизованих систем управління Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, доктор технічних наук, старший науковий співробітник, полковник.

Члени робочої групи:

РОМАНЮК В.А. – професор кафедри автоматизованих систем управління Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, доктор технічних наук, професор, полковник;

БОВДА Е.М. – начальник кафедри комп'ютерних інформаційних технологій Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, кандидат технічних наук, доцент, полковник.

I. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
зі спеціальності 126 Інформаційні системи та технології

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь ВО – доктор філософії Освітня кваліфікація – доктор філософії з інформаційних систем та технологій
Офіційна назва освітньої програми	Інформаційні системи та технології
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, освітня складова 60 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки. Наукова складова передбачає проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації.
Наявність акредитації	Програма неакредитована, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, термін подачі програми на акредитацію – 2021 рік
Рівень з НРК	НРК України – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня магістр
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До наступного планового перегляду
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	http://viti.edu.ua
2 – Мета освітньої програми	
Метою освітньо-наукової програми є формування та розвиток загальних і фахових компетентностей у сфері забезпечення життєвого циклу інформаційних систем і відповідних інформаційних технологій для підготовки професіоналів, здатних успішно здійснювати наукові дослідження, проєктування, розробку, впровадження й ефективне застосування автоматизованих систем управління військами та озброєнням.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань – 12 Інформаційні технології Спеціальність – 126 Інформаційні системи та технології
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма. Освітньо-наукова програма ґрунтується на результатах сучасних наукових досліджень у сфері ІСТ. Спрямована на актуальні аспекти спеціальності, в рамках якої можлива подальша наукова та викладацька кар'єра.
Основний фокус освітньої програми	Формування необхідних дослідницьких навиків для наукової кар'єри та викладання спеціальних дисциплін в галузі інформаційних технологій. Методологія наукового дослідження, актуальні теоретичні та практичні проблеми інформаційних систем та технологій, методи і засоби проєктування, розробки, удосконалення, впровадження і використання інформаційних технологій та систем в різних галузях людської діяльності (наука, техніка, економіка, освіта, оборонна промисловість, транспорт,

	<p>медицина, адміністративне управління та ін.) та життя в умовах інформаційного суспільства; критерії оцінювання і методи забезпечення якості, надійності, відмовостійкості, живучості інформаційних технологій та систем.</p> <p><i>Ключові слова:</i> інформаційні системи; інформаційні технології; ефективність, надійність, відмовостійкість, живучість інформаційних систем.</p>
Особливості програми	Програма передбачає підготовку здобувачів вищої освіти до наукових досліджень, викладання, керування колективами при розв'язанні задач проектування інформаційних систем, створення, дослідження, оптимізації та супроводження автоматизованих систем управління військами та озброєнням в професійній діяльності на замовлення Командування Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Назви професій згідно Національного класифікатора України (ДК 003:2010):</p> <p>2131.1 – Науковий співробітник (обчислювальні системи)</p> <p>2131.2 – Розробники обчислювальних систем</p> <p>2139.1 – Наукові співробітники (інші галузі обчислень)</p> <p>2139.2 – Професіонали в інших галузях обчислень</p> <p>2310.1 – Професори та доценти</p> <p>2310.2 – Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>Можлива професійна сертифікація.</p> <p>Замовником підготовки ад'юнктів зі спеціальності 126 Інформаційні системи та технології виступає Командування Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України.</p>
Подальше навчання	Подальша підготовка у докторантурі для здобуття ступеня вищої освіти доктор наук.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Проблемно-орієнтоване навчання з набуттям компетентностей, необхідних для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у професійній галузі, яке включає лекції, практичне та семінарське навчання, педагогічну практику, публікацію результатів досліджень у фахових виданнях, консультування з науковим керівником, підготовку та захист дисертаційної роботи.
Оцінювання	Поточний контроль, екзамени, заліки. Підсумкова атестація здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні задачі та проблеми в області автоматизованих систем управління військами та озброєнням, здійснювати в цій галузі дослідницько-інноваційну діяльність, що передбачає глибоке осмислення наявних знань, створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

	<p>ЗК 2. Здатність застосовувати теоретичні знання у практичних ситуаціях у науковій діяльності.</p> <p>ЗК 3. Здатність ініціювати дослідницько-інноваційні проекти та автономно працювати під час їх реалізації.</p> <p>ЗК 4. Здатність до спілкування з колегами, широким академічним товариством та громадськістю українською та однією з іноземних мов європейського простору.</p> <p>ЗК 5. Розуміння значення дотримання етичних норм та авторського права при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності, а також здатність захищати авторські права та готувати патенти.</p> <p>ЗК 6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати ідеї та приймати обґрунтовані рішення.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність розробляти наукові і методологічні основи створення та застосування інформаційних технологій та систем для автоматизованої обробки інформації та управління.</p> <p>ФК 2. Володіння навичками розроблення та дослідження моделей і методів оцінювання якості та підвищення надійності, функціональної безпеки та живучості інформаційних систем та цифрових сервісів автоматизованих систем управління військами та озброєнням.</p> <p>ФК 3. Володіння методами планування та проведення експериментів (у т.ч. активних, пасивних, імітаційних), статистичної обробки їх результатів.</p> <p>ФК 4. Здатність організувати розвиток творчої ініціативи, раціоналізації, винахідництва, впровадження досягнень вітчизняної та закордонної науки, техніки, використання передового досвіду, що забезпечують ефективну роботу підрозділу, підприємства, закладу освіти, науково-дослідної чи проектної установи.</p> <p>ФК 5. Наявність системи спеціальних знань щодо організації педагогічного процесу у закладах вищої освіти та використання педагогічних технологій у вищій освіті; базові знання в галузі сучасних інформаційних технологій; базові знання з педагогіки та психології вищої школи, необхідні для викладання комплексу спеціальних дисциплін в процесі підготовки фахівців з інформаційних систем та технологій.</p> <p>ФК 6. Здатність розвивати фундаментальні моделі інформаційних технологій, проектувати та створювати прототипи інформаційних систем та цифрових сервісів автоматизованих систем управління військами та озброєнням.</p> <p>ФК 7. Здатність організувати та підтримувати виконання комплексу заходів з інформаційної безпеки, керувати процесом їх реалізації з врахуванням задач що вирішуються та організаційної структури об'єкту захисту, зовнішніх впливів, загроз та рівня розвитку технологій захисту інформації.</p> <p>ФК 8. Здатність аналізувати дані та оцінювати необхідні знання для розв'язання нестандартних задач з використанням математичних методів та методів комп'ютерного моделювання.</p> <p>ФК 9. Здатність управляти інформаційними ресурсами, інформаційними системами та цифровими сервісами автоматизованих систем управління військами та озброєнням.</p>

7 – Програмні результати навчання

Загальна та фахова підготовка

РН 1. Аналізувати фундаментальні та сучасні праці провідних зарубіжних та вітчизняних вчених у вибраній області дослідження, формулювати мету та завдання власного наукового дослідження як складові загальноцивілізаційного процесу.

РН 2. Володіння загальнонауковими філософськими знаннями, необхідними для формулювання наукового світогляду, професійної етики та культурного кругозору.

РН 3. Представляти та обговорювати наукові результати державною й іноземними мовами в усній та письмовій формі.

РН 4. Виконувати оригінальні наукові дослідження інформаційних систем та цифрових сервісів на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем.

РН 5. Управляти науковими проєктами та /або готувати пропозиції на фінансування наукових досліджень.

РН 6. Співпрацювати з фахівцями різних галузей в рамках наукових проєктів щодо розробки та дослідження інформаційних систем та технологій, використовуючи принципи професійної етики та навички професійної етичної поведінки.

РН 7. Застосовувати науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність навчального процесу.

РН 8. Проєктувати цілісні системи з Індустрії 4.0 (в тому числі кінцеві пристрої, мережеві з'єднання, хмарні платформи, реалізацію обміну та аналізу даних тощо).

РН 9. Здійснювати оптимізацію програмного забезпечення у відповідності з принципами сервіс-орієнтованої архітектури розподілених програмних систем.

РН 10. Управляти процесами створення та використання інформаційних систем та цифрових сервісів.

РН 11. Застосовувати методи захисту комп'ютерної інформації при проєктуванні інформаційних систем та цифрових сервісів в різних предметних областях

РН 12 Застосовувати методи консолідації, трансформації, візуалізації, оцінки якості та попередньої обробки даних для якісної підготовки даних до аналізу.

РН 13. Проводити інтелектуальний аналіз електронних масивів даних для вирішення конкретних практичних проблем

РН 14. Вміти застосовувати закордонні та вітчизняні універсальні програмні засоби та аналітичні платформи для пошуку закономірностей, зв'язків, правил, знань в електронних масивах даних

РН 15. Застосовувати сучасні програмно-технічні засоби для розв'язання прикладних задач побудови інформаційних систем та цифрових сервісів.

РН 16. Проводити реінжиніринг прикладних інформаційних систем, бізнес-процесів та цифрових сервісів.

РН 17. Проєктувати та оптимізувати інформаційні системи підтримки ІТ-інфраструктури з використанням сучасних

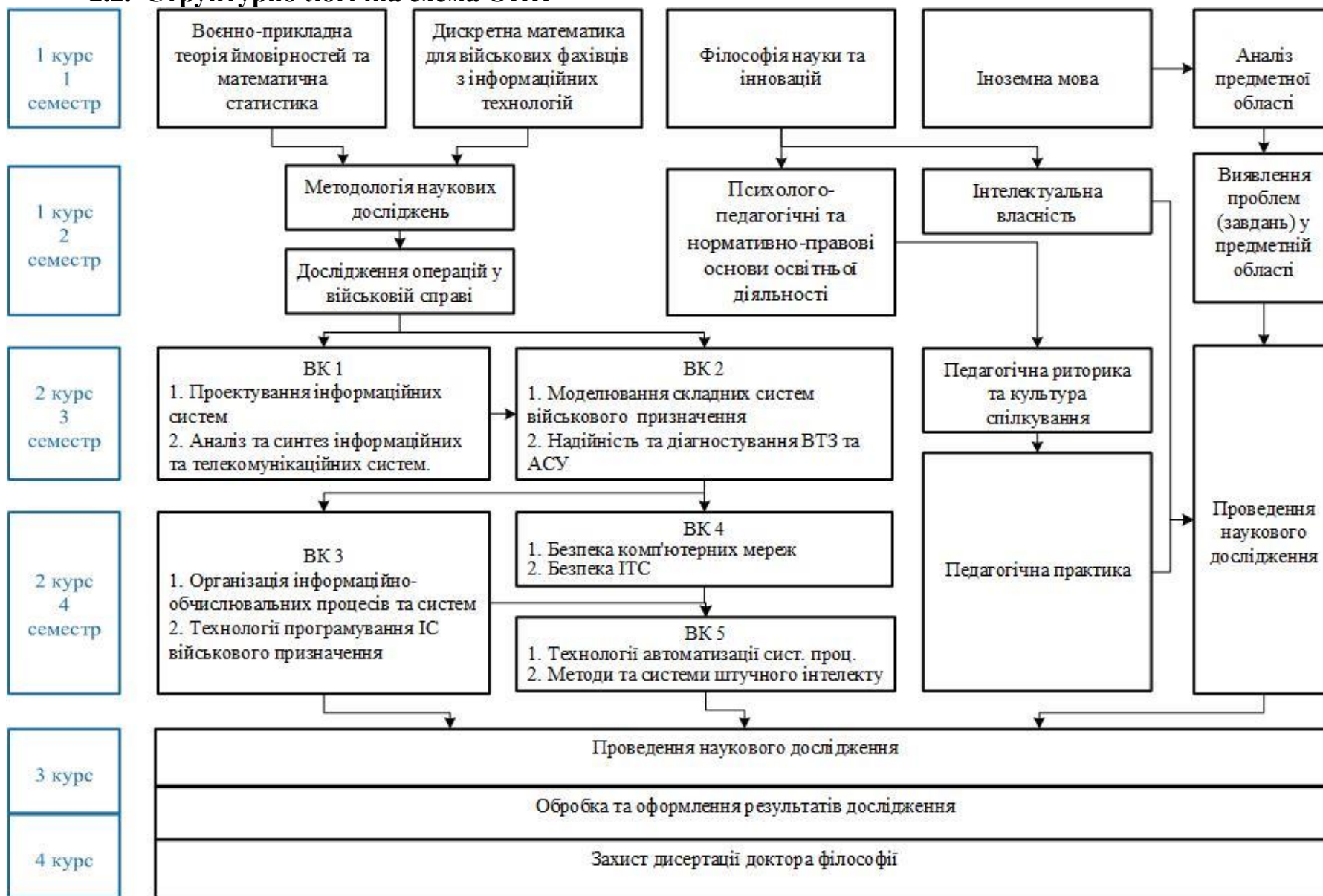
	інструментальних засобів.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Відповідно до кадрових вимог щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для відповідного рівня ВО затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 (в редакції Постанови КМУ від 10.05.2018 р. № 347).
Матеріально-технічне забезпечення	Відповідно до технологічних вимог щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня ВО (затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 (в редакції Постанови КМУ від 10.05.2018 р. № 347).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Відповідно до технологічних вимог щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня ВО затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 (в редакції Постанови КМУ від 10.05.2018 р. № 347).
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можливість укладання угод про академічну мобільність.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе навчання іноземних громадян. Навчання іноземних громадян проводиться на загальних умовах або за індивідуальним графіком.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти/курскові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
I. Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК.1	Воєнно-прикладна теорія ймовірностей та математична статистика	3	Екзамен
ОК.2	Дискретна математика для військових фахівців з інформаційних технологій	3	Екзамен
ОК.3	Дослідження операцій у військовій справі	3	Екзамен
ОК.4	Психолого-педагогічні та нормативно-правові основи освітньої діяльності	3	Екзамен
ОК.5	Педагогічна риторика та культура спілкування	3	Екзамен
ОК.6	Філософія науки та інновацій	4	Екзамен
ОК.7	Інтелектуальна власність	3	Залік
ОК.8	Методологія наукових досліджень	4	Екзамен
ОК.9	Педагогічна (науково-дослідна) практика	6	
ОК.10	Іноземна мова	8	Екзамен
Обсяг обов'язкових компонент		40	
II. Вибіркові компоненти ОНП			
<i>Вибірковий блок 1</i>			
ВК.1.1	Проектування інформаційних систем	4	Залік
ВК.1.2	Моделювання складних систем військового призначення	4	Залік
ВК.1.3	Організація інформаційно-обчислювальних процесів та систем	4	Залік
ВК.1.4	Безпека комп'ютерних мереж	4	Залік
ВК.1.5	Технології автоматизації системних процесів	4	Залік
<i>Вибірковий блок 2</i>			
ВК.2.1	Аналіз та синтез інформаційних та телекомунікаційних систем	4	Залік
ВК.2.2	Надійність та діагностування військової техніки зв'язку та АСУ	4	Залік
ВК.2.3	Технології програмування інформаційних систем військового призначення	4	Залік
ВК.2.4	Безпека інформаційно-телекомунікаційних систем	4	Залік
ВК.2.5	Методи та системи штучного інтелекту	4	Залік
Обсяг вибірових компонент за вибором ад'юнкта		20	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		60	

2.2. Структурно-логічна схема ОНП

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

3.1 Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії спеціальності 126 „Інформаційні системи та технології” здійснюється в результаті успішного виконання здобувачем ступеня доктора філософії відповідної освітньо-наукової програми у формі публічного захисту дисертації на закритому засіданні спеціалізованої вченої ради. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.

До захисту допускаються дисертації, виконані здобувачем наукового ступеня самостійно. Виявлення в поданій до захисту дисертації академічного плагіату є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня доктора філософії. Стан готовності дисертації здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання ад'юнктом його індивідуального навчального плану.

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 126 „Інформаційні системи та технології”.

3.2 Вимоги до кваліфікаційної роботи

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії подається до захисту у вигляді або спеціально підготовленого здобувачем ступеня доктора філософії рукопису, який характеризується цілісним змістом і за підсумком захисту може бути оцінений як такий, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення, або не менше трьох наукових статей одноосібного авторства, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, у яких розкрито основні наукові результати, отримані здобувачем ступеня доктора філософії за темою його дисертації і до яких додається вступний і заключний розділи, що обґрунтовують цілісність змісту цих статей та новизну викладених наукових положень.

Основні наукові результати дисертації у вигляді рукопису має бути висвітлено не менше ніж у 3-х наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації.

Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить 150-300 тисяч знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури/використаних інформаційних джерел і додатки не враховуються).

Вимоги до дисертації, а також вимоги до публікування результатів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН.

За всі відомості, викладені в дисертації, порядок використання фактичного матеріалу та іншої інформації під час її написання,

обґрунтованість висновків та положень, які в ній захищаються, несе відповідальність безпосередньо ад'юнкту – автор дисертації.

Експертна комісія установи, де виконувалась дисертація, вивчає питання про наявність або відсутність у ній текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело.

**4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ
ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

	ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.04	ОК.05	ОК.06	ОК.07	ОК.08	ОК.09	ОК.10	ВК.1.1	ВК.1.2	ВК.1.3	ВК.1.4	ВК.1.5	ВК.2.1	ВК.2.2	ВК.2.3	ВК.2.4	ВК.2.5
ЗК 1	+	+				+														
ЗК 2								+	+											
ЗК 3								+	+											
ЗК 4					+					+										
ЗК 5							+													
ЗК 6								+												
ФК 1								+			+					+				
ФК 2												+					+			
ФК 3			+																	
ФК 4				+					+											
ФК 5				+	+															
ФК 6													+		+			+		+
ФК 7														+					+	
ФК 8												+					+			
ФК 9													+					+		

**5. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ
ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

	ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.04	ОК.05	ОК.06	ОК.07	ОК.08	ОК.09	ОК.10	ВК.1.1	ВК.1.2	ВК.1.3	ВК.1.4	ВК.1.5	ВК.2.1	ВК.2.2	ВК.2.3	ВК.2.4	ВК.2.5
PH 1	+	+						+												
PH 2						+														
PH 3										+										
PH 4	+	+						+												
PH 5											+					+				
PH 6				+	+		+													
PH 7				+					+											
PH 8													+		+			+		+
PH 9													+					+		
PH 10													+					+		
PH 11														+					+	
PH 12			+																	
PH 13															+					+
PH 14															+					+
PH 15											+					+				
PH 16													+					+		
PH 17												+					+			

6. НАУКОВА (ДОСЛІДНИЦЬКА) КОМПОНЕНТА ОНП

Наукова складова ОНП передбачає проведення ад'юнктом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання за спеціальністю 126 „Інформаційні системи та технології”, результати якого характеризуються науковою новизною та практичною цінністю і оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова ОНП оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи ад'юнкта і є невід'ємною частиною навчального плану ад'юнктури.

Невід'ємною частиною наукової складової ОНП є підготовка та публікація наукових статей, виступи на наукових конференціях, наукових фахових семінарах, круглих столах, симпозіумах.

Розподіл наукової роботи ад'юнкта за роками підготовки:

Рік підготовки	Зміст наукової роботи ад'юнкта	Форма контролю
1 рік	Вибір та обґрунтування теми власного наукового дослідження, визначення змісту, строків виконання та обсягу наукових робіт, вибір та обґрунтування методології проведення власного наукового дослідження, здійснення огляду та аналізу існуючих поглядів та підходів, які отримали розвиток в сучасній науці за обраним напрямом досліджень. Підготовка та публікація статті (як правило оглядової) у наукових фахових виданнях (вітчизняних або закордонних) за темою дослідження, участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією тез доповідей.	Затвердження індивідуального плану роботи ад'юнкта на вченій раді інституту, звітування про хід виконання індивідуального плану двічі на рік.
2 рік	Проведення під керівництвом наукового керівника власного наукового дослідження, що передбачає вирішення дослідницьких завдань шляхом застосування комплексу теоретичних та емпіричних методів. Підготовка та публікація не менше однієї статті у наукових фахових виданнях (вітчизняних або закордонних) за темою дослідження, участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією тез доповідей.	Звітування про хід виконання індивідуального плану двічі на рік.
3 рік	Аналіз та узагальнення отриманих результатів власного наукового дослідження, обґрунтування наукової новизни отриманих результатів, їх теоретичного та/або практичного значення. Підготовка та публікація не менше однієї статті у наукових фахових виданнях (вітчизняних або закордонних) за темою дослідження, участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією тез доповідей.	Звітування про хід виконання індивідуального плану двічі на рік.
4 рік	Оформлення наукових досягнень ад'юнкта у вигляді дисертації, підведення підсумків щодо повноти висвітлення результатів дисертації в наукових статтях відповідно чинних вимог. Впровадження одержаних результатів та	Звітування про хід виконання індивідуального плану двічі на рік.

	тримання підтверджувальних документів. Подання документів на попередню експертизу дисертації. Підготовка наукової доповіді для випускної атестації (захисту дисертації).	Надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.
--	--	--

Науково-дослідна тематика дисертаційних робіт пов'язана з науковою проблематикою Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут та спрямована на формування компетенцій проведення наукових досліджень в області інформаційних систем та технологій.

Тематика наукових досліджень:

- розробка інформаційних систем та технологій, які використовуються для побудови автоматизованих систем управління військами та озброєнням;
- створення нового покоління обчислювальних систем і технологій для використання в автоматизованих системах управління військами та озброєнням;
- розробка математичних моделей елементів автоматизованих систем управління військами та озброєнням;
- розробка формального апарату методів логіки, алгебри, лінгвістичної алгебри і системи логічної підтримки проектування нових інформаційних систем та технологій;
- сучасні технології управління розподіленим обчислювальним процесом в гетерогенних інформаційних системах;
- розробка моделей, методів та технологій забезпечення живучості сучасних інформаційних систем, які використовуються для побудови автоматизованих систем управління військами та озброєнням;
- інтелектуальний аналіз даних та дослідження ефективності сучасних інформаційних систем;
- підвищення ефективності застосування сучасних інформаційних систем та технологій;
- технології виявлення та блокування загроз в інформаційних і комунікаційних підсистемах автоматизованих систем управління військами та озброєнням;
- проектування сучасних засобів інформаційно-комунікаційних систем;
- розробка інформаційних технологій в хмарних системах;
- розробка інформаційних технологій в системах туманних обчислень;
- розробка підсистем аналізу зображень та мультимедіа;
- розробка моделей та методів прийняття рішень в автоматизованих системах управління військами та озброєнням.